

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 11.12.2007
COM(2007) 803 τελικό
ΜΕΡΟΣ V

2007/0300 (CNS)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ
ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ
(2008-2010)

συμπεριλαμβανομένης

ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

σχετικά με τους γενικούς προσανατολισμούς των οικονομικών πολιτικών των κρατών
μελών και της Κοινότητας
(βάσει του άρθρου 99 της συνθήκης ΕΚ)

και

Πρότασης για

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών
μελών (βάσει του άρθρου 128 της συνθήκης ΕΚ)

(υποβάλλονται από την Επιτροπή)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	3
Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΤΗΣ ΕΕ.....	5
Μέρος 1 - Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τους γενικούς προσανατολισμούς των οικονομικών πολιτικών (2008-2010).....	8
Τμήμα Α – Μακροοικονομικές πολιτικές για την ανάπτυξη και την απασχόληση.....	9
A.1 Μακροοικονομικές πολιτικές που δημιουργούν τις προϋποθέσεις για υψηλότερη οικονομική ανάπτυξη και απασχόληση	9
A.2 Εξασφάλιση του δυναμισμού και της εύρυθμης λειτουργίας της ζώνης του ευρώ ...	13
Τμήμα Β – Μικροοικονομικές μεταρρυθμίσεις για την αύξηση του αναπτυξιακού δυναμικού της Ευρώπης.....	16
B.1 Γνώση και καινοτομία — Κινητήριες δυνάμεις της βιώσιμης ανάπτυξης	16
B.2 Να καταστεί η Ευρώπη ελκυστικότερος τόπος επενδύσεων και εργασίας.....	22
Μέρος 2 - Κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση (2008-2010).....	29
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	33
1..... Προσέλκυση και διατήρηση περισσότερων ατόμων στην αγορά εργασίας, αύξηση της προσφοράς εργασίας και εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας.....	36
2..... Βελτίωση της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων και των επιχειρήσεων	39
3.. Αύξηση των επενδύσεων σε ανθρώπινο κεφάλαιο με τη βελτίωση της εκπαίδευσης και των δεξιοτήτων.....	41

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Κατά το εαρινό Συμβούλιο του 2005, οι αρχηγοί των κρατών και των κυβερνήσεων ανανέωσαν τη στρατηγική της Λισαβόνας με κεντρικό άξονα την ανάπτυξη και την απασχόληση. Οργάνωσαν την στρατηγική της Λισαβόνας σε τριετείς κύκλους, ενισχύοντας συγχρόνως τον ενστερνισμό των στόχων και την συνυπευθυνότητα για την επίτευξή τους και διακρίνοντας σαφώς μεταξύ των μεταρρυθμίσεων που πρέπει να πραγματοποιηθούν από τα κράτη μέλη και εκείνων που πρέπει να αναληφθούν με πρωτοβουλία της Κοινότητας. Για την εφαρμογή της στρατηγικής της Λισαβόνας, το Συμβούλιο ενέκρινε μια σειρά ολοκληρωμένων κατευθυντηρίων γραμμών και εξέδωσε τα απαραίτητα νομικά μέσα βάσει των άρθρων 99 και 128 της συνθήκης. Αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές σκοπό έχουν να καθοδηγούν τα κράτη μέλη κατά την εφαρμογή των εθνικών μεταρρυθμίσεων, μέσω των εθνικών προγραμμάτων μεταρρύθμισης που έχουν θεσπίσει (ΕΠΜ). Οι ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές θα λήξουν στο τέλος του πρώτου τριετούς κύκλου και, συνεπώς, θα πρέπει να ανανεωθούν για τον επόμενο κύκλο. Η επανεκκίνηση της στρατηγικής της Λισαβόνας την άνοιξη του 2005 έθεσε και πάλι την Ευρώπη σε μια πορεία διατηρήσιμης ανάπτυξης και απασχόλησης.

Κατά τη διάρκεια του πρώτου κύκλου της ανανεωμένης στρατηγικής της Λισαβόνας (2005-2008) τα κράτη μέλη εντατικοποίησαν την εφαρμογή των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, παρόλο που ο ρυθμός και η ένταση παρουσιάζουν διαφορές από τη μια χώρα στην άλλη. Ενώ το μεγαλύτερο μέρος της ανάκαμψης της οικονομίας της ΕΕ οφείλεται σε κυκλικούς παράγοντες, οι μεταρρυθμίσεις βάσει της στρατηγικής της Λισαβόνας συνέβαλαν στην αύξηση του αναπτυξιακού δυναμικού των οικονομιών των κρατών μελών. Θετική ήταν επίσης η συμβολή τους στην αύξηση της ανθεκτικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας στην αντιμετώπιση των εξωτερικών διαταραχών, όπως οι υψηλότερες τιμές των ενεργειακών προϊόντων και των βασικών εμπορευμάτων καθώς και οι διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Η περαιτέρω ολοκλήρωση των οικονομιών των κρατών μελών και η ευθυγράμμιση των οικονομικών κύκλων, ιδίως στη ζώνη του ευρώ, θα επιτρέψει την εφαρμογή νομισματικής πολιτικής καλύτερα προσαρμοσμένης στις ανάγκες των κρατών μελών.

Συνεπώς, σε συνολικό επίπεδο, η στρατηγική έχει συμβάλει στην επιτάχυνση του ρυθμού των μεταρρυθμίσεων, βοηθώντας τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν κάποιες ενίοτε δυσχερείς αλλά απαραίτητες αλλαγές για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης. Η νέα διακυβέρνηση της στρατηγικής της Λισαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση, με την έμφαση που δίνει στην ανάπτυξη εταιρικής σχέσης μεταξύ ευρωπαϊκού επιπέδου και επιπέδου κρατών μελών, έχει ήδη αποδείξει την αξία της. Σε ανεξάρτητη αξιολόγηση των ολοκληρωμένων κατευθυντηρίων γραμμών διατυπώνεται το συμπέρασμα ότι αποτελούν ένα συγκροτημένο και ανοικτό πλαίσιο που ανταποκρίνεται στις κυριότερες πολιτικές εξελίξεις που συνδέονται με την ανάπτυξη και την απασχόληση στην Ευρώπη. Στην αξιολόγηση συνάγεται επίσης ότι οι εταίροι έχουν τη βούληση να επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους στην εφαρμογή τους, δεδομένου ότι οι κατευθυντήριες γραμμές παραμένουν επίκαιρες. Συνεπώς, οι κατευθυντήριες γραμμές εκπληρώνουν την αποστολή τους και δεν απαιτείται η αναθεώρησή τους.

Ωστόσο, πρέπει να γίνουν ακόμη περισσότερα για την προετοιμασία της ΕΕ και των κρατών μελών για την παγκοσμιοποίηση και την ενίσχυση των θεμελίων για την οικονομική επιτυχία σε μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη βάση. Συγχρόνως, θα πρέπει να παρακολουθούν τα ταχέως εξελισσόμενα κοινωνικά δεδομένα (παράταση του επαγγελματικού βίου, διαρκώς πιο

ποικίλες δομές των οικογενειών, νέα πρότυπα κινητικότητας και πολυμορφίας). Η ΕΕ πρέπει να προσαρμόσει καλύτερα τις τρέχουσες πολιτικές και τα μέσα που διαθέτει, αλλά και να αναπτύξει νέες πολιτικές όπως το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση, έτσι ώστε να ανταποκρίνεται καλύτερα στις θεμιτές ανησυχίες των πολιτών που επηρεάζονται αρνητικά από τις μεταβολές των όρων του εμπορίου και τις οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές. Ο στόχος να καταστεί η ΕΕ μια δυναμική, ανταγωνιστική κοινωνία που βασίζεται στη γνώση εξακολουθεί να έχει πρωταρχική σημασία. Σε αυτό το πλαίσιο, πρέπει να δοθεί ακόμη μεγαλύτερη προτεραιότητα στην κοινωνική διάσταση, στις πολιτικές για το συνδυασμό ευελιξίας και ασφάλειας στην απασχόληση (flexicurity), στις ενεργειακές και κλιματικές αλλαγές καθώς και στην εκπαίδευση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων ως στοιχείων για τον εκσυγχρονισμό των ευρωπαϊκών αγορών, την προώθηση της καινοτομίας και την εξασφάλιση νέων ευκαιριών για τους πολίτες στην κοινωνία της γνώσης. Η "εργαλειοθήκη" της Λισαβόνας βοηθά ήδη στη σύγκλιση των διαφόρων συνιστωσών της πολιτικής για να σχηματιστεί μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα του τρόπου με τον οποίο η ΕΕ και τα κράτη μέλη μπορούν να εργαστούν για να λύσουν τα σύνθετα προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα η Ευρώπη. Ο κοινός στόχος κατά τη διάρκεια του επομένου κύκλου θα πρέπει να είναι να χρησιμοποιηθούν πλήρως τα εργαλεία της Λισαβόνας, περιλαμβανομένων των συστάσεων για κάθε χώρα που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο το 2007 και οι οποίες συνδέονται με τις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές, έτσι ώστε να επιταχυνθεί η αποτελεσματική εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων που δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί.

Οι ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές για την περίοδο 2008-2010 παρουσιάζονται σε ένα αναλυτικό έγγραφο που περιλαμβάνει δύο μέρη.

Μέρος 1 –Γενικοί προσανατολισμοί της οικονομικής πολιτικής

Το τμήμα Α ασχολείται με τη συμβολή των μακροοικονομικών πολιτικών στο θέμα αυτό. Στη συνέχεια, το τμήμα Β επικεντρώνεται σε μέτρα και πολιτικές που πρέπει να θεσπίσουν τόσο η Ένωση όσο και τα κράτη μέλη προκειμένου να καταστεί η Ευρώπη ελκυστικότερος τόπος επενδύσεων και εργασίας και να προωθηθούν η γνώση και η καινοτομία ως παράγοντες ανάπτυξης.

Μέρος 2 –Κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση Αυτό το μέρος των ολοκληρωμένων κατευθυντήριων γραμμών περιλαμβάνει την πρόταση απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση, η οποία θα αποτελέσει αντικείμενο διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, σύμφωνα με το άρθρο 128 της συνθήκης.

Για τα κράτη μέλη τόσο η οικονομική πολιτική όσο και πολιτική στον τομέα της απασχόλησης αποτελούν θέματα κοινού ενδιαφέροντος (άρθρα 99 και 126). Στο πλαίσιο της πολυμερούς εποπτείας και για να εξασφαλιστεί η στενότερη συνεργασία στον τομέα των οικονομικών πολιτικών και των πολιτικών απασχόλησης, τα κράτη μέλη υποβάλλουν εκθέσεις σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνουν βάσει αυτών των κατευθυντήριων γραμμών μέσω των εθνικών προγραμμάτων μεταρρύθμισης (και των ετήσιων εκθέσεων εφαρμογής). Βάσει αυτών των εκθέσεων, και εφόσον διαπιστωθεί ότι οι οικονομικές πολιτικές και οι πολιτικές απασχόλησης ενός κράτους μέλους δεν είναι συνεπείς με τις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές, το Συμβούλιο δύναται, κάνοντας χρήση των δυνατοτήτων που παρέχονται στα άρθρα 99 και 128, να απευθύνει συστάσεις στο εν λόγω κράτος μέλος.

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΤΗΣ ΕΕ

Οι οικονομικές συνθήκες ήταν ευνοϊκές από το 2005 όταν αποφασίστηκε να ανανεωθεί η στρατηγική της Λισαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση, παρόλο που τους πρόσφατους μήνες παρατηρήθηκαν ολοένα και μεγαλύτεροι κίνδυνοι αρνητικών εξελίξεων. Ο ρυθμός ανάπτυξης ανήλθε σε σχεδόν 3% το 2007, κυρίως χάρη στην αυξανόμενη ώθηση της εγχώριας ζήτησης με αποτέλεσμα η Ευρώπη να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει καλύτερα τις δυσμενείς εξωτερικές διαταραχές. Ωστόσο, η πρόσφατη κρίση των χρηματοπιστωτικών αγορών και η επιβράδυνση της οικονομίας των ΗΠΑ έχουν αυξήσει αισθητά τους κινδύνους μιας δυσμενέστερης εξέλιξης της κατάστασης και οι προοπτικές για το 2008-2009 προβλέπουν επιβράδυνση της ανάπτυξης. Οι αυστηρότεροι όροι χρηματοδότησης θα επηρεάσουν αρνητικά την αύξηση των επενδύσεων, και ιδίως των επενδύσεων στον τομέα των οικοδομικών έργων, ενώ οι ευνοϊκές επιδόσεις της αγοράς εργασίας θα στηρίξουν την αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης. Ενώ η πρόσφατη ανάκαμψη έχει κυκλικό χαρακτήρα, υπάρχουν ορισμένα στοιχεία που υποδηλώνουν ότι υπάρχει μια διαρθρωτική συνιστώσα που συνδέεται με τις προηγούμενες μεταρρυθμίσεις που έθεσαν σε εφαρμογή τα κράτη μέλη. Οι διαρθρωτικού χαρακτήρα βελτιώσεις είναι εμφανέστερες στις αγορές εργασίας, καθώς η ανεργία έχει υποχωρήσει σε ποσοστό χαμηλότερο του 7% και το ποσοστό απασχόλησης προσεγγίζει το 65%, με ιδιαίτερα σημαντικές αυξήσεις στην απασχόληση των γυναικών και των εργαζόμενων μεγαλύτερης ηλικίας. Από τα μέσα του 2005, η αύξηση της παραγωγικότητας στην ΕΕ παρουσιάζει άνοδο και ενώ το μεγαλύτερο μέρος της επιτάχυνσης του ρυθμού αύξησης μπορεί να αποδοθεί σε κυκλικούς παράγοντες, φαίνεται ότι η επί μία δεκαετία παρατηρούμενη επιβράδυνση της τάσης αύξησης της παραγωγικότητας έχει πλέον διακοπεί. Είναι ενθαρρυντικό ότι η δημιουργία θέσεων απασχόλησης και η βελτίωση της παραγωγικότητας έλαβαν χώρα ταυτόχρονα για πρώτη φορά μέσα σε μια δεκαετία.

Παρά τις ευνοϊκές εξελίξεις των τελευταίων ετών, οι πρόσφατες διεθνείς αναταραχές απαιτούν τη λήψη μέτρων για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της οικονομίας και τη χρήση των υφιστάμενων περιθωρίων για τη βελτίωση τόσο του βαθμού χρησιμοποίησης όσο και της παραγωγικότητας της εργασίας. Δυστυχώς, σε μερικές χώρες, η εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων φαίνεται να παρουσιάζει επιβράδυνση. Το ποσοστό απασχόλησης της ΕΕ έχει παραμείνει χαμηλό σε σχέση με εκείνο των ανταγωνιστών μας. Επιπλέον, το ποσοστό ανεργίας, ιδίως της μακροχρόνιας ανεργίας και της ανεργίας των νέων, εξακολουθεί να είναι υπερβολικά υψηλό. Ενώ πολλές επιχειρήσεις του μεταποιητικού τομέα αποδείχθηκαν αρκετά παραγωγικές για να αντέξουν στο διεθνή ανταγωνισμό, η αύξηση της παραγωγικότητας σε αρκετούς τομείς των υπηρεσιών παρουσίασε στασιμότητα. Οι οικονομικές και δημοσιονομικές επιπτώσεις της γήρανσης του πληθυσμού πλησιάζουν με ταχύ ρυθμό, και η γενεά της θεαματικής αύξησης των γεννήσεων εισέρχεται πλέον στην ηλικία της συνταξιοδότησης σε πολλές χώρες. Αυτό καθιστά επιτακτική την επιτάχυνση της μείωσης του δημοσίου χρέους και του εκσυγχρονισμού των συνταξιοδοτικών συστημάτων και της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Η νέα πρόκληση που διαφαίνεται είναι επίσης η βελτίωση της ικανότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος να αντιδρά σε αναταραχές, όπως αυτές που παρατηρήθηκαν το 2007. Η διαφάνεια των χρηματοπιστωτικών αγορών, οι αποτελεσματικοί κανόνες ανταγωνισμού και οι κατάλληλες νομοθετικές ρυθμίσεις και η εποπτεία θα εξακολουθήσουν να έχουν καθοριστική σημασία τόσο για την εμπιστοσύνη όσο και για τις επιδόσεις. Τον ίδιο σημαντικό ρόλο θα έχει και η πολιτική μισθολογικής εξέλιξης που θα ακολουθήσουν οι κοινωνικοί εταίροι και η οποία θα πρέπει να είναι συμβατή με τους στόχους αύξησης της απασχόλησης και της μακροοικονομικής σταθερότητας

Η ΕΕ έχει τώρα την ευκαιρία να συνεχίσει, και μάλιστα να επιταχύνει, τις προσπάθειες διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Η πολιτική πρόκληση που τίθεται είναι να αποφευχθεί ο εφησυχασμός και να συνεχιστεί η αντιμετώπιση των διαρθρωτικών αδυναμιών που εξακολουθούν να αποτελούν τροχοπέδη για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, την καινοτομία, την υιοθέτηση της τεχνολογικής προόδου, και περιορίζουν την ικανότητα της ΕΕ να αντιμετωπίζει τις διεθνείς αναταραχές. Συγχρόνως, είναι απαραίτητο συνεχιστεί η άσκηση μακροοικονομικών πολιτικών που αποδείχτηκαν επιτυχείς για την εξασφάλιση της σταθερότητας, τη συγκράτηση των πληθωριστικών πιέσεων και τη μείωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων.

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ (2008-2010)

Μακροοικονομικές κατευθυντήριες γραμμές

- (1) Να εξασφαλιστεί η οικονομική σταθερότητα για διατηρήσιμη ανάπτυξη.
- (2) Να εξασφαλιστεί η οικονομική και δημοσιονομική βιωσιμότητα ως βάση για την αύξηση της απασχόλησης.
- (3) Να προωθηθεί η αποτελεσματική κατανομή των πόρων με προσανατολισμό την ανάπτυξη και την απασχόληση.
- (4) Να εξασφαλιστεί ότι οι μισθολογικές εξελίξεις συμβάλλουν στην μακροοικονομική σταθερότητα και την οικονομική ανάπτυξη.
- (5) Να ενισχυθεί η συνοχή μεταξύ των μακροοικονομικών πολιτικών, των διαρθρωτικών πολιτικών και των πολιτικών για την απασχόληση.
- (6) Να καταβληθούν προσπάθειες για μία δυναμική και εύρυθμα λειτουργούσα ΟΝΕ.

Μικροοικονομικές κατευθυντήριες γραμμές

- (7) Να αυξηθούν και να βελτιωθούν οι επενδύσεις σε Ε&Α, ιδίως στον ιδιωτικό τομέα.
- (8) Να διευκολυνθούν όλες οι μορφές της καινοτομίας.
- (9) Να διευκολυνθεί η διάδοση και η πραγματική χρήση των ΤΠΕ και να οικοδομηθεί μια κοινωνία της πληροφορίας χωρίς αποκλεισμούς.
- (10) Να ενισχυθούν τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της ευρωπαϊκής βιομηχανικής βάσης.
- (11) Να ενθαρρυνθεί η βιώσιμη χρησιμοποίηση των πόρων και να ενισχυθούν συνεργίες μεταξύ της περιβαλλοντικής προστασίας και της οικονομικής ανάπτυξης.
- (12) Να αναπτυχθεί σε έκταση και σε βάθος η εσωτερική αγορά.
- (13) Να εξασφαλιστούν ανοικτές και ανταγωνιστικές αγορές εντός και εκτός Ευρώπης, και να αποκομιστούν οφέλη από την παγκοσμιοποίηση.
- (14) Να δημιουργηθεί ανταγωνιστικότερο επιχειρηματικό περιβάλλον και να ενθαρρυνθεί η ιδιωτική πρωτοβουλία μέσω της βελτίωσης της νομοθεσίας.
- (15) Να προωθηθεί μια περισσότερο επιχειρηματική νοοτροπία και να δημιουργηθεί ένα υποστηρικτικό περιβάλλον για τις ΜΜΕ.
- (16) Να επεκταθούν, να βελτιωθούν και να συνδεθούν οι ευρωπαϊκές υποδομές και να ολοκληρωθούν τα συμφωνηθέντα διασυνοριακά έργα προτεραιότητας.

Κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση

- (17) Να εφαρμοστούν πολιτικές απασχόλησης που θα στοχεύουν στην πλήρη απασχόληση, στη βελτίωση της ποιότητας και της παραγωγικότητας στην εργασία και στην ενίσχυση της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής.
- (18) Να προωθηθεί μια προσέγγιση της εργασίας βασιζόμενη στον κύκλο ζωής.
- (19) Να δημιουργηθούν αγορές εργασίας χωρίς αποκλεισμούς, να ενισχυθεί η ελκυστικότητα της εργασίας και να καταστεί αυτή αποδοτική για όσους αναζητούν εργασία, συμπεριλαμβανομένων των μειονεκτούντων ατόμων και των άεργων.
- (20) Να βελτιωθεί η κάλυψη των αναγκών της αγοράς εργασίας
- (21) Να προωθηθεί η ευελιξία σε συνδυασμό με την ασφάλεια της απασχόλησης και να μειωθεί ο κατακερματισμός της αγοράς εργασίας, λαμβανομένου δεόντως υπόψη του ρόλου των κοινωνικών εταίρων.
- (22) Να εξασφαλιστεί ότι η εξέλιξη του κόστους της εργασίας και οι μηχανισμοί καθορισμού των μισθών ευνοούν την απασχόληση.
- (23) Να αυξηθούν και να βελτιθούν οι επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο
- (24) Να προσαρμοστούν τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης στις νέες απαιτήσεις ως προς τις δεξιότητες.

*

*   *

Κατά συνέπεια, η Επιτροπή:

- συνιστά τους ακόλουθους γενικούς προσανατολισμούς των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών και της Κοινότητας, σύμφωνα με το άρθρο 99 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ, και
- προτείνει την ακόλουθη απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές των πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών, σύμφωνα με το άρθρο 128 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ.

Μέρος 1

Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τους γενικούς προσανατολισμούς των οικονομικών πολιτικών (2008-2010)

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**σχετικά με τους γενικούς προσανατολισμούς των οικονομικών πολιτικών των κρατών
μελών και της Κοινότητας**

Τμήμα Α – Μακροοικονομικές πολιτικές για την ανάπτυξη και την απασχόληση

A.1 Μακροοικονομικές πολιτικές που δημιουργούν τις προϋποθέσεις για υψηλότερη οικονομική ανάπτυξη και απασχόληση

Εξασφάλιση της οικονομικής σταθερότητας για την αύξηση της απασχόλησης και του αναπτυξιακού δυναμικού

Δεδομένου ότι η μακροοικονομική σταθερότητα εξασφαλίζεται από ένα υγιές μίγμα διαφόρων οικονομικών πολιτικών, οι προκλήσεις σχετικά με την σταθεροποίηση πρέπει να αντιμετωπιστούν με μακροοικονομικά μέτρα καθώς και με την εφαρμογή διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στις αγορές προϊόντων, εργασίας και κεφαλαίου. Οι νομισματικές πολιτικές μπορούν να συμβάλουν εξασφαλίζοντας τη σταθερότητα των τιμών και, χωρίς να θίγεται ο στόχος αυτός, στηρίζοντας άλλες γενικές οικονομικές πολιτικές όσον αφορά την ανάπτυξη και την απασχόληση. Για τα νέα κράτη μέλη, θα είναι πολύ σημαντικό οι νομισματικές και συναλλαγματικές πολιτικές να συμβάλουν στην επίτευξη σύγκλισης. Τα συστήματα συναλλαγματικών ισοτιμιών αποτελούν σημαντικό μέρος του συνολικού πλαισίου οικονομικής και νομισματικής πολιτικής και θα πρέπει να προσανατολιστούν προς την επίτευξη πραγματικής και διατηρήσιμης ονομαστικής σύγκλισης. Η συμμετοχή στον ευρωπαϊκό μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών (ΜΣΙ ΙΙ) σε εύθετο χρόνο μετά την προσχώρηση αναμένεται να συμβάλει στην ενίσχυση των προσπαθειών αυτών.

Η εξασφάλιση μιας υγιούς δημοσιονομικής θέσης επιτρέπει την πλήρη και συμμετρική λειτουργία των αυτόματων δημοσιονομικών σταθεροποιητών καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου, με στόχο τη σταθεροποίηση του παραγόμενου προϊόντος γύρω από το δυνητικό προϊόν. Για τα κράτη μέλη που έχουν ήδη επιτύχει υγιείς δημοσιονομικές θέσεις, η πρόκληση συνίσταται στη διατήρηση των θέσεων αυτών. Όσον αφορά τα υπόλοιπα κράτη μέλη, πρέπει να λάβουν όλα τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα για να επιτύχουν τους μεσοπρόθεσμους δημοσιονομικούς τους στόχους, ειδικότερα σε περίπτωση βελτίωσης των οικονομικών συνθηκών, αποφεύγοντας την εφαρμογή πολιτικών που επιτείνουν την επίδραση κυκλικών παραγόντων και δημιουργώντας προϋποθέσεις που επιτρέπουν την πλήρη λειτουργία των αυτόματων σταθεροποιητών καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου προτού εμφανιστεί η επόμενη οικονομική επιβράδυνση. Ειδικότερα, στη ζώνη του ευρώ και στα κράτη μέλη του ΜΣΙ ΙΙ, πρέπει να επιτευχθεί ετήσια δημοσιονομική προσαρμογή αναφοράς της τάξης του 0,5% του ΑΕΠ (υψηλότερη σε κυκλικά ευνοϊκές συνθήκες). Σύμφωνα με το ανανεωμένο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης του 2005, οι μεμονωμένοι μεσοπρόθεσμοι στόχοι των κρατών μελών (ΜΔΣ) διαφοροποιούνται ανάλογα με τις διάφορες οικονομικές και δημοσιονομικές θέσεις και εξελίξεις καθώς τους δημοσιονομικούς κινδύνους όσον αφορά τη διατηρησιμότητα των δημοσίων οικονομικών, καθώς και εν όψει των αναμενόμενων δημογραφικών αλλαγών. Επιπλέον, σύμφωνα με την έκθεση για τη μεταρρύθμιση του ΣΣΑ που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 22 Μαρτίου 2005, η θέσπιση ή η ενίσχυση εθνικών δημοσιονομικών κανόνων και θεσμών, περιλαμβανομένων των μηχανισμών παρακολούθησης, μπορεί να συμπληρώνει το σύμφωνο και να στηρίζει τους στόχους του.

Μια πρόσθετη μακροοικονομική πολιτική πρόκληση για ορισμένα κράτη μέλη είναι να λειτουργούν σε ένα περιβάλλον ταχείας αναπλήρωσης της υστέρησης, που συνοδεύεται σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό από εξωτερικά ελλείμματα, ταχεία πιστωτική επέκταση και χρηματοπιστωτική εμβάθυνση. Η δημοσιονομική συγκράτηση, η αποτελεσματική

χρηματοπιστωτική εποπτεία και η προώθηση της ανταγωνιστικότητας έχουν καθοριστική σημασία για τον περιορισμό των εξωτερικών και εσωτερικών ανισορροπιών. Η τήρηση μιας συγκρατημένης δημοσιονομικής στρατηγικής αποτελεί ένα σημαντικό μέσο για τον περιορισμό των εξωτερικών ελλειμμάτων εντός του φάσματος εντός του οποίου μπορεί να εξασφαλιστεί μια υγιής εξωτερική χρηματοδότηση. Η δημοσιονομική πειθαρχία μπορεί επίσης να συμβάλει στον περιορισμό του κινδύνου μια διόγκωση της εγχώριας ζήτησης να προκαλέσει υψηλότερο πληθωρισμό μόνιμου χαρακτήρα και στην αποφυγή της εμφάνισης κινδύνων μακροοικονομικού χαρακτήρα που θα μπορούσαν να προκαλέσουν αυξομειώσεις των πραγματικών συναλλαγματικών ισοτιμιών και παρατεταμένη απώλεια της ανταγωνιστικότητας.

Κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 1. Για να εξασφαλιστεί η οικονομική σταθερότητα για διατηρήσιμη ανάπτυξη

1. Όπως ορίζει το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, τα κράτη μέλη πρέπει να τηρήσουν τους μεσοπρόθεσμους δημοσιονομικούς τους στόχους. Για όσο διάστημα δεν έχει επιτευχθεί ο στόχος αυτός, θα πρέπει να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα με σκοπό την επίτευξή του. Τα κράτη μέλη πρέπει να αποφεύγουν την εφαρμογή δημοσιονομικών πολιτικών που επιτείνουν την επίδραση κυκλικών παραγόντων. Επιπλέον, είναι αναγκαίο τα κράτη μέλη εκείνα που έχουν υπερβολικό έλλειμμα να αναλάβουν αποτελεσματική δράση για την ταχεία διόρθωση των υπερβολικών ελλειμμάτων τους

2. Τα κράτη μέλη με ενδεχομένως μη διατηρήσιμα ελλείμματα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών θα πρέπει να καταβάλουν προσπάθειες για την απορρόφησή τους εφαρμόζοντας διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, ενισχύοντας την εξωτερική τους ανταγωνιστικότητα και, εφόσον χρειάζεται, συμβάλλοντας στη απορρόφησή τους με την εφαρμογή δημοσιονομικών πολιτικών. Βλέπε επίσης ολοκληρωμένη κατευθυντήρια γραμμή "Για μια δυναμική και εύρυθμη λειτουργούσα ΟΝΕ" (αριθ. 6).

Διασφάλιση της οικονομικής και δημοσιονομικής βιωσιμότητας ως βάσης για την αύξηση της απασχόλησης

Η γήρανση του πληθυσμού της Ευρώπης δημιουργεί σοβαρούς κινδύνους για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της οικονομίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την αύξηση του βάρους του χρέους, με τη χαμηλότερη δυνατή κατά κεφαλήν παραγωγή, λόγω της μείωσης του πληθυσμού σε ηλικία εργασίας, καθώς και με τις δυσχέρειες χρηματοδότησης των συστημάτων συνταξιοδότησης, κοινωνικής ασφάλισης και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσιάζονται στην έκθεση της Επιτροπής σχετικά με τη διατηρησιμότητα των δημοσίων οικονομικών, είναι πιθανό να εμφανιστεί για το σύνολο της ΕΕ ένα σοβαρό κενό διατηρησιμότητας. Αρκετά κράτη μέλη εκτίθενται σε υψηλούς κινδύνους διατηρησιμότητας, ενώ ορισμένα άλλα σε μεσαίας τάξεως κινδύνους.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αντιμετωπίσουν τις οικονομικές επιπτώσεις της γήρανσης του πληθυσμού επιδιώκοντας, ως μέρος της παγιωμένης τρισεχιδούς στρατηγικής για την αντιμετώπιση των δημοσιονομικών επιπτώσεων της γήρανσης, έναν ικανοποιητικό ρυθμό μείωσης του χρέους και παρέχοντας κίνητρα για την αύξηση των ποσοστών απασχόλησης και της προσφοράς εργατικού δυναμικού, έτσι ώστε να αντισταθμιστούν οι συνέπειες της μελλοντικής μείωσης του αριθμού των ατόμων σε ηλικία εργασίας. Για να καταστεί αυτό δυνατό απαιτείται περαιτέρω δημοσιονομική εξυγίανση, πέραν της πρόσφατα επιτευχθείσας προόδου, που θα οδηγήσει στην επίτευξη των ΜΔΣ όλων των κρατών μελών. Πρέπει επίσης να εκσυγχρονιστούν τα συστήματα κοινωνικής προστασίας για να είναι οικονομικός

βιώσιμα, με την παροχή κινήτρων στον πληθυσμό σε ηλικία εργασίας για την ενεργό συμμετοχή του στην αγορά εργασίας, και παράλληλα να εκπληρώνουν τους στόχους τους όσον αφορά την πρόσβαση και την αποτελεσματικότητα. Οι ενέργειες σε θέματα πρόληψης και προαγωγής της υγείας θα μπορούσαν να συμβάλουν στην αύξηση των ετών υγιούς ζωής και στην εξασφάλιση της βιωσιμότητας των συστημάτων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Ειδικότερα, η βελτιωμένη διάδραση μεταξύ συστημάτων κοινωνικής προστασίας και αγορών εργασίας μπορεί να εξαλείψει τις στρεβλώσεις και να ενθαρρύνει την παράταση του επαγγελματικού βίου σε ένα πλαίσιο αύξησης του προσδόκιμου ζωής.

Κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 2. Για να διασφαλιστεί η οικονομική και δημοσιονομική βιωσιμότητα ως βάση για την αύξηση της απασχόλησης

Τα κράτη μέλη πρέπει, ενόψει του αναμενόμενου κόστους λόγω της γήρανσης του πληθυσμού,

1. να μειώσουν με ικανοποιητικό ρυθμό το δημόσιο χρέος, ενισχύοντας έτσι τα δημόσια οικονομικά τους,
2. να μεταρρυθμίσουν και να ενισχύσουν τα εθνικά συστήματα συνταξιοδότησης, κοινωνικής ασφάλισης και υγειονομικής περίθαλψης ώστε να καταστούν οικονομικά βιώσιμα, κοινωνικά επαρκή και προσβάσιμα.
3. να λάβουν μέτρα για την αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας και της προσφοράς εργατικού δυναμικού, ιδίως μεταξύ των γυναικών, των νέων και των μεγαλύτερων σε ηλικία εργαζομένων, και να προωθήσουν μια προσέγγιση της εργασίας βασιζόμενη στον κύκλο ζωής ώστε να αυξηθούν οι εργασθείσες ώρες στην οικονομία.

Βλέπε επίσης ολοκληρωμένη κατευθυντήρια γραμμή "Να προωθηθεί μία προσέγγιση της εργασίας βασιζόμενη στον κύκλο ζωής" (αριθ. 18, και 4, 19, 21).

Προώθηση της αποτελεσματικής κατανομής πόρων με προσανατολισμό την ανάπτυξη και την απασχόληση

Καλά σχεδιασμένα συστήματα φορολόγησης και δαπανών, τα οποία ευνοούν την αποτελεσματική κατανομή πόρων, είναι αναγκαία προκειμένου ο δημόσιος τομέας να συμβάλει πλήρως στην οικονομική ανάπτυξη και την απασχόληση, χωρίς να διακυβεύονται οι στόχοι της οικονομικής σταθερότητας και βιωσιμότητας. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τον αναπροσανατολισμό των δαπανών προς κατηγορίες που ενισχύουν την ανάπτυξη, όπως η Έρευνα και Ανάπτυξη (E&A), οι υλικές υποδομές, οι φιλικές προς το περιβάλλον τεχνολογίες, το ανθρώπινο κεφάλαιο και η γνώση. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να συμβάλουν στη συγκράτηση άλλων κατηγοριών δαπανών εφαρμόζοντας κανόνες σχετικούς με τις δαπάνες, καταρτίζοντας τον προϋπολογισμό με βάση τις επιδόσεις και καθιερώνοντας μηχανισμούς αξιολόγησης που εγγυώνται τον ορθό σχεδιασμό των μεμονωμένων μέτρων και των συνολικών δεσμών μεταρρυθμίσεων. Βασική προτεραιότητα για την οικονομία της ΕΕ είναι να εξασφαλιστεί ότι τα φορολογικά συστήματα και η διάδρασή τους με τα συστήματα παροχών ενισχύουν το αναπτυξιακό δυναμικό μέσω της αύξησης της απασχόλησης και των επενδύσεων.

Κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 3. Για να προωθηθεί η αποτελεσματική κατανομή πόρων με προσανατολισμό την ανάπτυξη και την απασχόληση

Τα κράτη μέλη πρέπει, τηρώντας τις κατευθυντήριες γραμμές για την οικονομική σταθερότητα και τη βιωσιμότητα, να διαθέσουν μεγαλύτερο μέρος των δημόσιων δαπανών τους σε αναπτυξιακά μέτρα σύμφωνα με τη στρατηγική της Λισαβόνας, να προσαρμόσουν τα φορολογικά τους συστήματα με σκοπό την ενίσχυση του αναπτυξιακού δυναμικού, να καθιερώσουν μηχανισμούς αξιολόγησης της σχέσης μεταξύ δημόσιων δαπανών και επίτευξης των τεθέντων στόχων πολιτικής και να εξασφαλίσουν τη γενικότερη συνεκτικότητα των μεταρρυθμιστικών μέτρων.

Βλέπε επίσης ολοκληρωμένη κατευθυντήρια γραμμή "Να ενθαρρυνθεί η βιώσιμη χρησιμοποίηση των πόρων και να ενισχυθούν οι συνεργίες μεταξύ της περιβαλλοντικής προστασίας και της οικονομικής ανάπτυξης" (αριθ. 11).

Εξασφάλιση ότι οι μισθολογικές εξελίξεις συμβάλλουν στην ανάπτυξη και σταθερότητα και συμπληρώνουν τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις

Η εξέλιξη των μισθών πρέπει να συμβάλλει στη σταθεροποίηση των μακροοικονομικών συνθηκών και στην εφαρμογή συνδυασμού οικονομικών πολιτικών ευνοϊκότερου για την απασχόληση. Αυτό προϋποθέτει ότι οι πραγματικές μισθολογικές αυξήσεις παρουσιάζουν αντιστοιχία με το ποσοστό της δυναμικής αύξησης της παραγωγικότητας μεσοπρόθεσμα, και είναι συνεπείς με ποσοστό απόδοσης που επιτρέπει την υλοποίηση επενδύσεων για την προώθηση της παραγωγικότητας, της παραγωγικής ικανότητας και της απασχόλησης. Αυτό προϋποθέτει ότι προσωρινοί παράγοντες, όπως οι διακυμάνσεις της παραγωγικότητας που οφείλονται σε κυκλικούς παράγοντες ή σε έκτακτες αυξήσεις του γενικού πληθωρισμού, δεν θα προκαλέσουν μη διατηρήσιμες αυξητικές τάσεις των μισθών και ότι οι μισθολογικές εξελίξεις θα αντανακλούν τις συνθήκες της τοπικής αγοράς εργασίας. Στις χώρες των οποίων τα μερίδια αγοράς μειώνονται, οι πραγματικοί μισθοί θα πρέπει να αυξάνονται με χαμηλότερο ρυθμό σε σχέση με την παραγωγικότητα έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η αποκατάσταση της ανταγωνιστικότητας. Τα θέματα αυτά πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στον συνεχή διάλογο και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ νομισματικών και δημοσιονομικών αρχών και των κοινωνικών εταίρων στο πλαίσιο του μακροοικονομικού διαλόγου.

Κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 4. Για να εξασφαλιστεί ότι οι μισθολογικές εξελίξεις συμβάλλουν στην μακροοικονομική σταθερότητα και την οικονομική ανάπτυξη

Και για να αυξηθεί η προσαρμοστικότητα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρύνουν τη θέσπιση των κατάλληλων πλαισίων και προϋποθέσεων για συστήματα μισθολογικών διαπραγματεύσεων, σεβόμενα παράλληλα πλήρως τον ρόλο των κοινωνικών εταίρων με στόχο να προωθούν εξελίξεις ως προς τους ονομαστικούς μισθούς και το κόστος εργασίας που να παραμένουν συμβατές με τη σταθερότητα των τιμών και την εξέλιξη της παραγωγικότητας μεσοπρόθεσμα, λαμβάνοντας υπόψη τις υφιστάμενες διαφορές ως προς τις δεξιότητες και τις τοπικές συνθήκες των αγορών εργασίας.

Βλέπε επίσης ολοκληρωμένη κατευθυντήρια γραμμή "Να εξασφαλιστεί ευνοϊκή προς την απασχόληση εξέλιξη του κόστους εργασίας και των μηχανισμών καθορισμού των μισθών" (αριθ. 22).

Προώθηση συνεκτικών μακροοικονομικών και διαρθρωτικών πολιτικών και πολιτικών απασχόλησης

Ο ρόλος των υγιών μακροοικονομικών πολιτικών είναι να διαμορφώνουν συνθήκες που να ευνοούν την απασχόληση και την οικονομική ανάπτυξη. Για την αύξηση της παραγωγικότητας και της απασχόλησης μεσοπρόθεσμα, απαιτούνται διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που να συμβιβάζονται με υγιείς δημοσιονομικές θέσεις βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα, και να οδηγούν στην πλήρη αξιοποίηση του αναπτυξιακού δυναμικού και στην ενίσχυσή του. Οι εν λόγω μεταρρυθμίσεις συμβάλλουν επίσης στη βιωσιμότητα των δημοσίων οικονομικών, τη μακροοικονομική σταθερότητα και την ανθεκτικότητα στους κλυδωνισμούς. Παράλληλα, απαιτούνται κατάλληλες μακροοικονομικές πολιτικές για την πλήρη αξιοποίηση των οφελών από τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις από πλευράς ανάπτυξης και απασχόλησης. Η γενική οικονομική στρατηγική των κρατών μελών πρέπει κατά κύριο λόγο να εξασφαλίζει ότι αυτά διαθέτουν ένα συνεκτικό σύνολο διαρθρωτικών πολιτικών που στηρίζουν το μακροοικονομικό πλαίσιο και αντίστροφα. Ειδικότερα, οι μεταρρυθμίσεις της αγοράς πρέπει να βελτιώνουν τη συνολική προσαρμοστικότητα και προσαρμογή των οικονομιών ώστε αυτές να μπορούν να αντιμετωπίζουν μεταβολές της οικονομικής συγκυρίας αλλά και περισσότερο μακροπρόθεσμες εξελίξεις, όπως η παγκοσμιοποίηση και η τεχνολογική πρόοδος. Εν προκειμένω, καθοριστική σημασία έχουν οι μεταρρυθμίσεις των φορολογικών συστημάτων και των συστημάτων παροχών ώστε η εργασία να καταστεί οικονομικά συμφέρουσα και να αποφεύγονται τυχόν αντικίνητρα όσον αφορά τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας.

Κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 5. Για να ενισχυθεί η συνοχή μεταξύ των μακροοικονομικών και των διαρθρωτικών πολιτικών

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιδιώξουν μεταρρυθμίσεις στις αγορές εργασίας και προϊόντων οι οποίες να οδηγούν παράλληλα στην αύξηση του αναπτυξιακού δυναμικού και στην υποστήριξη του μακροοικονομικού πλαισίου αυξάνοντας την ευελιξία, την κινητικότητα των συντελεστών παραγωγής και την προσαρμοστική ικανότητα στις αγορές εργασίας και προϊόντων ως απάντηση στην παγκοσμιοποίηση, στην τεχνολογική πρόοδο, στις μεταβολές της ζήτησης και στις αλλαγές της οικονομικής συγκυρίας. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να δώσουν νέα ώθηση σε φορολογικές μεταρρυθμίσεις και μεταρρυθμίσεις των παροχών ώστε να βελτιωθούν τα παρεχόμενα κίνητρα και να καταστεί η εργασία οικονομικά συμφέρουσα, να αυξήσουν την προσαρμοστικότητα των αγορών εργασίας συνδυάζοντας την ευελιξία στην απασχόληση με την ασφάλεια, και βελτιώνοντας την απασχόληση με την πραγματοποίηση επενδύσεων σε ανθρώπινο κεφάλαιο.

Βλέπε επίσης ολοκληρωμένη κατευθυντήρια γραμμή «Να προωθηθεί η ευελιξία σε συνδυασμό με την ασφάλεια της απασχόλησης και να μειωθεί ο κατακερματισμός της αγοράς εργασίας λαμβανομένου δεόντως υπόψη του ρόλου των κοινωνικών εταίρων» (αριθ. 21 και 19).

A.2 Εξασφάλιση του δυναμισμού και της εύρυθμης λειτουργίας της ζώνης του ευρώ

Από τη δημιουργία της ζώνης του ευρώ πριν από δέκα σχεδόν χρόνια, παγιώθηκε η οικονομική σταθερότητα στις χώρες της ζώνης του ευρώ, προστατεύοντάς τις από τους κλυδωνισμούς των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Οι μέτριες αναπτυξιακές επιδόσεις και οι συνεχιζόμενες αποκλίσεις των αναπτυξιακών ρυθμών και των ποσοστών πληθωρισμού προκαλούν αμφιβολίες σχετικά με την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής προσαρμογής στη ζώνη ευρώ υποδηλώνοντας ενδεχομένως ότι οι οικονομικές πολιτικές και οι διαρθρώσεις

διακυβέρνησης δεν έχουν ακόμη προσαρμοστεί εντελώς έτσι ώστε να αξιοποιούνται πλήρως τα οφέλη της νομισματικής ένωσης. Δεδομένου ότι οι χώρες της ζώνης του ευρώ δεν μπορούν πλέον να κάνουν ανεξάρτητη χρήση των νομισματικών ή συναλλαγματικών πολιτικών τους, έχει καθοριστική σημασία η υιοθέτηση περαιτέρω μεταρρυθμίσεων για την ανάπτυξη εναλλακτικών μηχανισμών που θα βοηθήσουν τις οικονομίες τους να προσαρμοστούν στους οικονομικούς κλυδωνισμούς και στα προβλήματα ανταγωνιστικότητας.

Ο συνδυασμός πολιτικών στη ζώνη του ευρώ πρέπει να στηρίζει την οικονομική ανάπτυξη ενώ παράλληλα να διασφαλίζει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και σταθερότητα. Με την παρούσα συγκυρία, είναι σημαντικό ο συνδυασμός των πολιτικών να ενισχύει την εμπιστοσύνη καταναλωτών και επενδυτών, πράγμα που προϋποθέτει επίσης την προσήλωση στο στόχο της μεσοπρόθεσμης σταθερότητας. Η δημοσιονομική πολιτική πρέπει να εξασφαλίζει μια δημοσιονομική θέση που μπορεί να στηρίξει τη σταθερότητα των τιμών και να είναι συνεπής τόσο με την προετοιμασία για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της γήρανσης των πληθυσμών, όσο και την εξεύρεση ενός συνδυασμού δημοσίων δαπανών και εσόδων ικανού να ενισχύσει την οικονομική ανάπτυξη. Τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ έχουν αναλάβει τη δέσμευση να επιταχύνουν την προσαρμογή τους για την επίτευξη των ΜΔΣ έτσι ώστε τα περισσότερα από αυτά να έχουν επιτύχει τους ΜΔΣ το 2008 ή το 2009 και το αργότερο μέχρι το 2010 για το σύνολο των κρατών της ζώνης του ευρώ. Λόγω του μεγάλου μεριδίου του δημοσίου τομέα στην οικονομική δραστηριότητα στη ζώνη του ευρώ, η ποιότητα των δημοσίων οικονομικών επηρεάζει σημαντικά τις οικονομικές επιδόσεις. Συνεπώς, έχει καθοριστική σημασία οι πόροι να δαπανώνται κατά τρόπο που ενισχύεται η ανάπτυξη και να ελαχιστοποιούνται οι στρεβλώσεις που προέρχονται από τη χρηματοδότηση της δραστηριότητας του δημοσίου. Η εφαρμογή εκτεταμένων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων θα επιτρέψει στη ζώνη του ευρώ να αυξήσει διαχρονικά το αναπτυξιακό δυναμικό της και να εξασφαλίσει ότι η ισχυρότερη ανάπτυξη δεν θα δημιουργήσει προϋποθέσεις που θα ευνοούσαν μια ενδεχόμενη αύξηση του πληθωρισμού. Καίρια σημασία για τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ είναι η υιοθέτηση μεταρρυθμίσεων που ευνοούν πιο ευέλικτες αγορές εργασίας, την τόνωση του ανταγωνισμού στις αγορές προϊόντων και τη βαθύτερη ολοκλήρωση των χρηματοπιστωτικών αγορών, συνοδευόμενων από μακροοικονομικές πολιτικές προσανατολισμένες στην ανάπτυξη και τη σταθερότητα, δεδομένου ότι έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην ικανότητά τους να προσαρμόζονται κατάλληλα στους κλυδωνισμούς.

Για να συμβάλει στη διεθνή οικονομική σταθερότητα και να εκπροσωπεί καλύτερα τα οικονομικά της συμφέροντα, η ζώνη του ευρώ πρέπει απαραίτητα να διαδραματίσει τον πλήρη ρόλο της στο πλαίσιο της διεθνούς συνεργασίας για τις νομισματικές και οικονομικές πολιτικές. Παρόλο που ο διορισμός προέδρου της Ευρωομάδας με διετή θητεία από το 2005 συνέβαλε στην αύξηση της σταθερότητας όσον αφορά την εξωτερική εκπροσώπηση της ζώνης του ευρώ, απαιτούνται και άλλα μέτρα για να βελτιωθεί η εξωτερική εκπροσώπηση της ζώνης του ευρώ, ούτως ώστε η ζώνη του ευρώ να αναλάβει ηγετικό στρατηγικό ρόλο στην ανάπτυξη του παγκόσμιου οικονομικού συστήματος, ανάλογο με την οικονομική της βαρύτητα.

Τα αποτελέσματα διάχυσης είναι πιο ισχυρά και η ανάγκη για μια κοινή ατζέντα είναι εντονότερη στη ζώνη του ευρώ. Η ύπαρξη κοινού νομίσματος και κοινής νομισματικής πολιτικής προσφέρει μια πρόσθετη διάσταση στο συντονισμό η οποία θα μπορούσε να ενισχύσει το ρόλο της ζώνης του ευρώ για την εξασφάλιση ανάπτυξης και απασχόλησης για όλη την ΕΕ. Η Επιτροπή θα παρουσιάσει μια αναλυτική επισκόπηση της λειτουργίας της ONE με την ευκαιρία της δεκάτης επετείου της, με ιδέες για τον τρόπο με τον οποίο οι

πολιτικές, ο συντονισμός και η διακυβέρνηση μπορούν να συμβάλλουν στην αποτελεσματικότερη λειτουργία της ζώνης του ευρώ.

Κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 6. Για μία δυναμική και εύρυθμα λειτουργούσα ΟΝΕ, τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ πρέπει να εξασφαλίσουν καλύτερο συντονισμό των οικονομικών και δημοσιονομικών πολιτικών τους και ιδίως:

1. να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στη βιωσιμότητα των δημοσίων οικονομικών τους τηρώντας πλήρως το σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης·

2. να συμβάλουν στη διαμόρφωση ενός συνδυασμού πολιτικών που να υποστηρίζει την οικονομική ανάκαμψη και να είναι συμβατός με τη σταθερότητα των τιμών, και ως εκ τούτου να ενισχύει την εμπιστοσύνη μεταξύ των επιχειρήσεων και των καταναλωτών βραχυπρόθεσμα, ενώ παράλληλα θα είναι συμβατός με τη μακροπρόθεσμη διατηρήσιμη ανάπτυξη·

3. να επιδιώξουν διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που θα αυξήσουν το μακροπρόθεσμο αναπτυξιακό δυναμικό της ζώνης του ευρώ και θα βελτιώσουν την παραγωγικότητά της, την ανταγωνιστικότητά της και την προσαρμοστικότητά της σε ασύμμετρες κρίσεις, δίδοντας ιδιαίτερη προσοχή στις πολιτικές απασχόλησης· και

4. να μεριμνήσουν ώστε η επιρροή της ζώνης του ευρώ στο παγκόσμιο οικονομικό σύστημα να είναι ανάλογη της οικονομικής της βαρύτητας.

Τμήμα Β – Μικροοικονομικές μεταρρυθμίσεις για την αύξηση του αναπτυξιακού δυναμικού της Ευρώπης

Οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις είναι απαραίτητες για την αύξηση του αναπτυξιακού δυναμικού της ΕΕ και την ενίσχυση της μακροοικονομικής σταθερότητας, δεδομένου ότι βελτιώνουν την αποδοτικότητα και την προσαρμοστικότητα της ευρωπαϊκής οικονομίας. Η αύξηση της παραγωγικότητας είναι αποτέλεσμα του ανταγωνισμού, των επενδύσεων και των καινοτομιών. Προϋπόθεση για την ενίσχυση του αναπτυξιακού δυναμικού της Ευρώπης αποτελεί η επίτευξη προόδου όσον αφορά τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και την αύξηση της παραγωγικότητας. Μετά από μια και πλέον δεκαετία υστέρησης του ρυθμού αύξησης της παραγωγικότητας σε σχέση με τις ΗΠΑ, η παραγωγικότητα της ΕΕ άρχισε να επιταχύνεται από τα μέσα του 2005. Η διατήρηση αυτής της τάσης συνιστά τη βασικότερη πρόκληση για την Ένωση, ιδίως ενόψει της γήρανσης του πληθυσμού της. Μόνο η γήρανση του πληθυσμού εκτιμάται ότι θα μειώσει περίπου κατά το ήμισυ το σημερινό ρυθμό δυνητικής ανάπτυξης. Η συνέχιση της ανοδικής πορείας της παραγωγικότητας και η αύξηση των ωρών εργασίας έχουν καιρία σημασία για τη διατήρηση και την άνοδο του μελλοντικού βιοτικού επιπέδου και την εξασφάλιση ενός υψηλού επιπέδου κοινωνικής προστασίας.

B.1 Γνώση και καινοτομία — Κινητήριες δυνάμεις της βιώσιμης ανάπτυξης

Οι γνώσεις που συσσωρεύονται μέσω των επενδύσεων στην Ε&Α, την καινοτομία, την εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση αποτελούν παράγοντα καθοριστικής σημασίας για τη μακροχρόνια ανάπτυξη. Οι πολιτικές που αποσκοπούν στην αύξηση των επενδύσεων στη γνώση και στην ενίσχυση της ικανότητας καινοτομίας της οικονομίας της ΕΕ βρίσκονται στο επίκεντρο της στρατηγικής της Λισαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση. Για τους λόγους αυτούς, τα εθνικά και περιφερειακά προγράμματα για την περίοδο 2007-2013 θα προβλέπουν περισσότερες επενδύσεις στους τομείς αυτούς σύμφωνα με τους στόχους της Λισαβόνας.

Αύξηση και βελτίωση των επενδύσεων στον τομέα της Ε&Α, με σκοπό τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Χώρου Γνώσης

Ένα υψηλό επίπεδο Ε&Α έχει καθοριστική σημασία για τη μελλοντική μας ανταγωνιστικότητα. Η Ε&Α επηρεάζει την οικονομική ανάπτυξη με διάφορους τρόπους: πρώτον, μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία νέων αγορών ή διαδικασιών παραγωγής· δεύτερον, μπορεί να οδηγήσει σε σταδιακή βελτίωση ήδη υφιστάμενων προϊόντων και διαδικασιών παραγωγής· και τρίτον, αυξάνει την ικανότητα μιας χώρας να απορροφά νέες τεχνολογίες

Η ΕΕ διαθέτει επί του παρόντος περίπου 1,85 % του ΑΕΠ στην Ε & Α (μολονότι το ποσοστό αυτό ποικίλλει από κάτω του 0,5 % έως άνω του 4 % του ΑΕΠ από ένα κράτος μέλος σε άλλο). Το επίπεδο της δαπάνης για Ε&Α εμφανίζει ελαφρά υποχώρηση από το 2000. Επιπλέον, μόνο περίπου 55 % των δαπανών για την έρευνα στην ΕΕ χρηματοδοτείται από τις επιχειρήσεις. Τα χαμηλά επίπεδα ιδιωτικών επενδύσεων στην Ε&Α έχουν αναγνωριστεί ως μία από τις κυριότερες αιτίες για την υστέρηση της ΕΕ σε σχέση με τις ΗΠΑ ως προς την καινοτομία. Είναι αναγκαίο να σημειωθεί πρόοδος με ταχύτερους ρυθμούς για τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας, καθώς και για την υλοποίηση του στόχου που καθορίστηκε για ολόκληρη την ΕΕ να ανέλθουν οι επενδύσεις στον τομέα της έρευνας στο 3 % του ΑΕΠ. Τα κράτη μέλη καλούνται να ανακοινώσουν τους στόχους τους όσον αφορά

τις δαπάνες στην E&A για το 2010 καθώς και τα μέτρα που προτίθενται να λάβουν για να επιτύχουν τους στόχους αυτούς στα εθνικά τους προγράμματα μεταρρύθμισης και στις ετήσιες εκθέσεις προόδου, δίνοντας ιδιαίτερο βάρος στην ενσωμάτωση της ευρωπαϊκής διάστασης στις εθνικές πολιτικές στον τομέα της E&A. Η κύρια πρόκληση συνίσταται στο να καθοριστούν οι όροι-πλαίσιο, οι μηχανισμοί και τα κίνητρα για τις επιχειρήσεις προκειμένου να επενδύσουν περισσότερο στην έρευνα.

Οι δημόσιες δαπάνες για την έρευνα πρέπει να χρησιμοποιούνται αποτελεσματικότερα και πρέπει να βελτιωθούν οι δεσμοί μεταξύ της δημόσιας έρευνας και του ιδιωτικού τομέα. Οι πόλοι και τα δίκτυα αριστείας πρέπει να ενισχυθούν, οι μηχανισμοί δημόσιας στήριξης πρέπει να χρησιμοποιούνται γενικά καλύτερα για την ενίσχυση των καινοτομιών στον ιδιωτικό τομέα, και πρέπει να εξασφαλιστεί μια αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των δημοσίων επενδύσεων και ο εκσυγχρονισμός της διαχείρισης των ερευνητικών ιδρυμάτων και των πανεπιστημίων. Είναι επίσης απαραίτητο να διασφαλιστεί ότι οι επιχειρήσεις θα δραστηριοποιούνται σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον, δεδομένου ότι ο ανταγωνισμός αποτελεί ουσιαστικό κίνητρο για ιδιωτικές επενδύσεις στην καινοτομία. Επιπλέον, πρέπει να ληφθούν αποφασιστικά μέτρα προκειμένου να αυξηθεί ο αριθμός και η ποιότητα των ερευνητών που δραστηριοποιούνται στην Ευρώπη, ιδίως προσελκύοντας περισσότερους φοιτητές στους κλάδους των επιστημών, των τεχνολογιών και της εφαρμοσμένης μηχανικής, βελτιώνοντας τις προοπτικές σταδιοδρομίας και τη διεθνική και διατομεακή κινητικότητα των ερευνητών, και μειώνοντας τα εμπόδια στην κινητικότητα ερευνητών και φοιτητών. Η διεθνής διάσταση της E&A θα πρέπει να ενισχυθεί όσον αφορά την κοινή χρηματοδότηση, την ανάπτυξη μιας πιο κρίσιμης μάζας σε επίπεδο ΕΕ σε κείριους τομείς για τους οποίους απαιτούνται μεγάλα κεφάλαια και τη μείωση των εμποδίων στην κινητικότητα ερευνητών και φοιτητών.

Κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 7. Για να αυξηθούν και να βελτιωθούν οι επενδύσεις σε E & A, ιδίως στον ιδιωτικό τομέα, επιβεβαιώνεται ο γενικός στόχος του 3 % του ΑΕΠ για το 2010, με κατάλληλο καταμερισμό μεταξύ ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αναπτύξουν περαιτέρω ένα συνδυασμό μέτρων κατάλληλων για να ενισχύσουν την E&A, και ειδικότερα αυτή των επιχειρήσεων με τα εξής:

1. βελτιωμένες προϋποθέσεις πλαισίωσης προκειμένου να εξασφαλίζεται η λειτουργία των επιχειρήσεων μέσα σε επαρκώς ανταγωνιστικό και ελκυστικό περιβάλλον·
2. αύξηση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των δημόσιων δαπανών σε E&A και ανάπτυξη των συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ)·
3. ανάπτυξη και ενίσχυση κέντρων αριστείας των εκπαιδευτικών και ερευνητικών ιδρυμάτων στα κράτη μέλη, καθώς και δημιουργία νέων, αν χρειάζεται, και βελτίωση της συνεργασίας και της μεταφοράς τεχνολογίας μεταξύ δημοσίων ερευνητικών ιδρυμάτων και ιδιωτικών επιχειρήσεων·
4. ανάπτυξη και καλύτερη χρήση κινήτρων για τη μόχλευση της ιδιωτικής E&A·
5. εκσυγχρονισμός της διαχείρισης ερευνητικών ιδρυμάτων και πανεπιστημίων·
6. εξασφάλιση επαρκούς προσφοράς ειδικευμένων ερευνητών, προσελκύοντας περισσότερους φοιτητές στους κλάδους των επιστημών, των τεχνολογιών και της εφαρμοσμένης μηχανικής, και βελτιώνοντας τις προοπτικές σταδιοδρομίας και την

ευρωπαϊκή, διεθνή καθώς και διατομεακή κινητικότητα των ερευνητών και του προσωπικού στον τομέα της ανάπτυξης.

Διευκόλυνση της καινοτομίας

Ο δυναμισμός της ευρωπαϊκής οικονομίας εξαρτάται κατά ένα μεγάλο μέρος από την ικανότητα καινοτομίας της. Πρέπει να δημιουργηθούν οικονομικές συνθήκες που να ευνοούν την καινοτομία. Αυτό συνεπάγεται εύρυθμη λειτουργία χρηματοπιστωτικών αγορών και αγορών προϊόντων καθώς και αποτελεσματικά και οικονομικώς προσιτά μέσα για τη διασφάλιση της κατοχύρωσης των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Οι καινοτομίες εισάγονται συχνά στην αγορά από νέες επιχειρήσεις, οι οποίες ενδέχεται να αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες δυσχέρειες χρηματοδότησης. Η λήψη μέτρων για την ενθάρρυνση της σύστασης και της ανάπτυξης καινοτόμων επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένης της βελτιωμένης πρόσβασης στη χρηματοδότηση, θα ενθαρρύνει επομένως την καινοτομία. Η ανάπτυξη πόλων και δικτύων καινοτομίας καθώς και οι υπηρεσίες στήριξης της καινοτομίας που στοχεύουν στις ΜΜΕ μπορούν να προωθήσουν τη διάδοση της τεχνολογίας και τις πολιτικές για την καλύτερη ενσωμάτωση, σε εθνικό επίπεδο, των συστημάτων καινοτομιών και εκπαίδευσης. Η μεταφορά της γνώσης μέσω της κινητικότητας των ερευνητών, των άμεσων ξένων επενδύσεων ή της εισαγωγής τεχνολογίας είναι ιδιαίτερα ευεργετική για χώρες και περιοχές με αναπτυξιακή υστέρηση. Έχει επίσης κομβική σημασία η περαιτέρω ενίσχυση του τριγώνου της γνώσης που σχηματίζουν η Ε&Α, η εκπαίδευση και η καινοτομία.

Συνεπώς, η στρατηγική καινοτομίας ευρείας βάσης της ΕΕ πρέπει να αντιμετωπίσει τα θέματα των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, της τυποποίησης, της χρήσης των δημοσίων συμβάσεων για την ενθάρρυνση της καινοτομίας, των κοινών τεχνολογικών πρωτοβουλιών, της τόνωσης της καινοτομίας σε πρωτοπóρες αγορές, της συνεργασίας μεταξύ της ανώτερης εκπαίδευσης, της έρευνας και των επιχειρήσεων, της προώθησης της καινοτομίας στις περιφέρειες, της καινοτομίας στον τομέα των υπηρεσιών και της μη τεχνολογικής καινοτομίας, και της βελτίωσης της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε επιχειρηματικά κεφάλαια.

Έχει πλέον επιτακτική σημασία να δημιουργηθεί ένα ενιαίο και προσιτό κοινοτικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας και να θεσπιστεί ένα δικαιοδοτικό σύστημα για την επίλυση διαφορών σε θέματα διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας σε επίπεδο ΕΕ και να διευκολυνθεί η κατοχύρωση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας στην εσωτερική αγορά.

Κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 8. Για να διευκολυνθούν όλες οι μορφές καινοτομίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εστιασθούν στα εξής:

1. βελτιώσεις σε υπηρεσίες υποστήριξης της καινοτομίας, ιδίως για τη διάδοση και τη μεταφορά τεχνολογίας
2. δημιουργία και ανάπτυξη πόλων, δικτύων και εκκολαπτηρίων καινοτομίας, όπου θα συνενυθρύνονται πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα και επιχειρήσεις, και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, που θα συμβάλουν στο γεφύρωμα του τεχνολογικού χάσματος μεταξύ περιφερειών·
3. ενθάρρυνση της διασυνοριακής μεταβίβασης γνώσεων, μεταξύ άλλων ως αποτέλεσμα άμεσων ξένων επενδύσεων·
4. ενθάρρυνση της σύναψης δημοσίων συμβάσεων για καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες;
5. καλύτερη πρόσβαση στις εγχώριες και διεθνείς χρηματοοικονομικές υπηρεσίες·

6. αποτελεσματικά και οικονομικώς προσιτά μέσα για τη διασφάλιση του σεβασμού των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

Η διάδοση τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ), σύμφωνα με τους στόχους και τις δράσεις της πρωτοβουλίας i2010, αποτελεί επίσης σημαντικό μέσο για τη βελτίωση της παραγωγικότητας και, κατά συνέπεια, για την οικονομική ανάπτυξη. Η ΕΕ δεν κατάφερε να αξιοποιήσει όλα τα οφέλη των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας (ΤΠΕ), ιδίως λόγω της συνεχιζόμενης ανεπάρκειας των επενδύσεων στους τομείς των ΤΠΕ, των οργανωτικών καινοτομιών και των ψηφιακών δεξιοτήτων. Η ευρύτερη και πιο αποτελεσματική χρήση των ΤΠΕ και η εγκαθίδρυση μιας πλήρως ενοποιημένης ενιαίας αγοράς στον τομέα των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών έχουν καθοριστική σημασία για τη μελλοντική ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων. Είναι επίσης σημαντικό να μειωθεί και να προληφθεί ο κατακερματισμός της ηλεκτρονικής εσωτερικής αγοράς (e-Internal Market) με τη δημιουργία διαλειτουργικών ηλεκτρονικών υπηρεσιών μεταξύ των κρατών μελών.

Κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 9 . Για να διευκολυνθεί η διάδοση και η πραγματική χρήση των ΤΠΕ και να οικοδομηθεί μια κοινωνία της πληροφορίας χωρίς αποκλεισμούς, τα κράτη μέλη θα πρέπει::

1. να ενθαρρύνουν την ευρέως διαδεδομένη χρήση ΤΠΕ από δημόσιες υπηρεσίες, μικρομεσαίες επιχειρήσεις και νοικοκυριά
2. να καθορίσουν το αναγκαίο πλαίσιο για τις σχετικές αλλαγές στην οργάνωση της εργασίας στην οικονομία·
3. να προωθήσουν μια ισχυρή ευρωπαϊκή βιομηχανική παρουσία στα καίριας σημασίας τμήματα των ΤΠΕ·
4. να ενθαρρύνουν την ανάπτυξη ισχυρών βιομηχανιών ΤΠΕ και περιεχομένου, και την καλή λειτουργία των αγορών·
5. να εξασφαλίσουν την ασφάλεια των δικτύων και των πληροφοριών, καθώς και τη σύγκλιση και διαλειτουργικότητα με σκοπό την εγκαθίδρυση ενός χώρου πληροφορίας χωρίς σύνορα·
6. να ενθαρρύνουν την ανάπτυξη ευρυζωνικών δικτύων, και σε περιοχές με χαμηλό βαθμό εξυπηρέτησης, ώστε να αναπτυχθεί η οικονομία με βάση τη γνώση.

Βλέπε επίσης ολοκληρωμένη κατευθυντήρια γραμμή «Να προωθηθεί η ευελιξία σε συνδυασμό με την ασφάλεια της απασχόλησης και να μειωθεί ο κατακερματισμός της αγοράς εργασίας, λαμβανομένου δεόντως υπόψη του ρόλου των κοινωνικών εταίρων» (αριθ. 21)

Ενίσχυση των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων της ευρωπαϊκής βιομηχανικής βάσης

Μια ισχυρή βιομηχανική βάση έχει κομβική σημασία για την οικονομία της Ευρώπης. Η ανταγωνιστικότητα της ΕΕ εξαρτάται από την ικανότητα της οικονομίας να αναπροσανατολίζει τις δραστηριότητες προς τομείς με υψηλότερη παραγωγικότητα. Μια προσέγγιση που εξασφαλίζει την ολοκλήρωση των πολιτικών στον τομέα της καινοτομίας, της απασχόλησης, των περιφερειακών και άλλων πολιτικών, ενισχύει την αναβάθμιση της βιομηχανικής βάσης της ΕΕ.

Για να βελτιώσει και να διατηρήσει το οικονομικό και τεχνολογικό της προβάδισμα, η Ευρώπη πρέπει να αυξήσει την ικανότητά της να αναπτύσσει και να διαθέτει στην αγορά νέες τεχνολογίες, συμπεριλαμβανομένων των ΤΠΕ και των περιβαλλοντικών τεχνολογιών. Θα πρέπει να αναλυθούν και να αξιοποιηθούν οι συνέργιες από τις κοινές προσπάθειες αντιμετώπισης ερευνητικών, κανονιστικών και χρηματοδοτικών προβλημάτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, εκεί όπου τα κράτη μέλη από μόνα τους δεν μπορούν να καλύψουν με επιτυχία τις αδυναμίες της αγοράς για λόγους κλίμακας ή εμβέλειας. Η ΕΕ δεν έχει ακόμη καταφέρει να αξιοποιήσει πλήρως το τεχνολογικό δυναμικό της. Η συνεκμετάλλευση της ευρωπαϊκής αριστείας και η ανάπτυξη συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών σε περιπτώσεις όπου τα οφέλη για την κοινωνία είναι μεγαλύτερα από τα οφέλη για τον ιδιωτικό τομέα, θα βοηθήσουν στην αξιοποίηση αυτού του δυναμικού.

Κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 10. Για να ενισχύσει τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της βιομηχανικής βάσης της, η Ευρώπη χρειάζεται έναν ισχυρό βιομηχανικό ιστό σε όλο το έδαφός της. Η αναγκαία άσκηση μιας σύγχρονης και ενεργού βιομηχανικής πολιτικής ισοδυναμεί με την ενίσχυση των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων της βιομηχανικής βάσης, μεταξύ άλλων και με τη συμβολή στη δημιουργία ελκυστικών συνθηκών για την παραγωγή τόσο αγαθών όσο και υπηρεσιών, εξασφαλίζοντας τη συμπληρωματικότητα των δράσεων σε εθνικό, διακρατικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Τα κράτη μέλη θα πρέπει:

1. να προχωρήσουν καταρχάς στον προσδιορισμό των παραγόντων προστιθέμενης αξίας και ανταγωνιστικότητας σε νευραλγικούς βιομηχανικούς τομείς, και στην αντιμετώπιση των προκλήσεων της παγκοσμιοποίησης·

2 να εστιάσουν επίσης την προσοχή τους στην ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και αγορών.

(α) Τούτο προϋποθέτει μια ιδιαίτερη δέσμευση για την προώθηση νέων τεχνολογικών πρωτοβουλιών βάσει συμπράξεων δημοσίου και ιδιωτικού τομέα και συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών, οι οποίες βοηθούν στην αντιμετώπιση πραγματικών αδυναμιών της αγοράς.

(β) Τούτο επίσης προϋποθέτει τη δημιουργία και ανάπτυξη δικτύων περιφερειακών ή τοπικών συσπειρώσεων στην ΕΕ με μεγαλύτερη συμμετοχή μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Βλέπε επίσης την ολοκληρωμένη κατευθυντήρια γραμμή «Να βελτιωθεί η κάλυψη των αναγκών της αγοράς εργασίας» (αριθ. 20).

Ενθάρρυνση της βιώσιμης χρησιμοποίησης των πόρων

Για να στεφθούν μακροπρόθεσμα με επιτυχία οι προσπάθειες της Ένωσης, απαιτείται η αντιμετώπιση μιας σειράς προκλήσεων που αφορούν τους πόρους και το περιβάλλον, οι οποίες εάν δεν ληφθούν υπόψη θα αποτελέσουν τροχοπέδη για τη μελλοντική ανάπτυξη. Οι πρόσφατες εξελίξεις υπογραμμίζουν τη σημασία των προσπαθειών για να βελτιωθεί η ενεργειακή απόδοση και να καταστεί η ευρωπαϊκή οικονομία λιγότερο ευάλωτη στις διακυμάνσεις των τιμών του πετρελαίου. Απαιτείται μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της πολιτικής όσον αφορά το κλίμα και την ενέργεια για να αυξηθεί η ασφάλεια του εφοδιασμού, να εξασφαλιστεί η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας της ΕΕ και η διαθεσιμότητα οικονομικά προσιτής ενέργειας, και για να καταπολεμηθεί η αλλαγή του κλίματος. Τόσο τα κράτη μέλη και όσο και η Κοινότητα πρέπει να συμβάλουν στις προσπάθειες για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ που προβλέπουν μια τουλάχιστον κατά 20 % μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας να φθάσει σε 20 % καθώς και μια κατά 20 % βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης μέχρι το 2020. Τα κράτη μέλη

θα πρέπει να συνεχίσουν την καταπολέμηση των κλιματικών μεταβολών, έτσι ώστε η άνοδος της θερμοκρασίας παγκοσμίως να μην υπερβεί τους 2°C άνω των προβιομηχανικών επιπέδων, και να υλοποιούν τους στόχους του Κιότο με οικονομικά αποδοτικό τρόπο. Τα κράτη μέλη θα πρέπει θέσουν τέρμα στη συρρίκνωση της βιοποικιλότητας μέχρι το 2010, ιδίως ενσωματώνοντας αυτή την απαίτηση σε άλλες πολιτικές, με δεδομένη τη σπουδαιότητα της βιοποικιλότητας για ορισμένους οικονομικούς τομείς. Η χρήση μέσων που βασίζονται στην αγορά, έτσι ώστε οι τιμές να αντανακλούν καλύτερα τις ζημιές στο περιβάλλον και το κοινωνικό κόστος, διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στο πλαίσιο αυτό. Η προώθηση της ανάπτυξης και της χρησιμοποίησης φιλικών προς το περιβάλλον τεχνολογιών, η μέριμνα για οικολογικότερες δημόσιες συμβάσεις, με ιδιαίτερη προσοχή στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, και η άρση επιβλαβών για το περιβάλλον επιδοτήσεων μαζί με άλλα μέσα πολιτικής, μπορούν να βελτιώσουν την ικανότητα καινοτομίας και να συμβάλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη. Για παράδειγμα, οι επιχειρήσεις της ΕΕ κατέχουν ηγετική θέση παγκοσμίως στην ανάπτυξη νέων τεχνολογιών εκμετάλλευσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Σε ένα πλαίσιο διαρκούς πίεσης των τιμών ενέργειας προς τα άνω και συσσώρευσης απειλών για το κλίμα, είναι σημαντικό να προωθηθούν μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής αποτελεσματικότητας ως συμβολή τόσο στην οικονομική μεγέθυνση όσο και στη βιώσιμη ανάπτυξη.

Κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 11. Για να ενθαρρυνθεί η βιώσιμη χρησιμοποίηση των πόρων και να ενισχυθούν συνεργίες μεταξύ της προστασίας του περιβάλλοντος και της ανάπτυξης, τα κράτη μέλη θα πρέπει:

1. να δώσουν προτεραιότητα στην ενεργειακή απόδοση και τη συμπαραγωγή ενέργειας, στην ανάπτυξη βιώσιμων μορφών ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των ανανεώσιμων μορφών ενέργειας, και στην ταχεία διάδοση φιλικών προς το περιβάλλον και οικολογικά αποτελεσματικών τεχνολογιών, α) εντός της εσωτερικής αγοράς αφενός, και ιδίως στους τομείς των μεταφορών και της ενέργειας, μεταξύ άλλων με σκοπό να καταστεί η ευρωπαϊκή οικονομία λιγότερο ευάλωτη στις διακυμάνσεις της τιμής του πετρελαίου, και β) προς τον υπόλοιπο κόσμο αφετέρου, ως τομέα με σημαντικές δυνατότητες εξαγωγής·

2. να προωθήσουν την ανάπτυξη μέσων για την εσωτερίκευση του εξωτερικού περιβαλλοντικού κόστους και στην αποσύνδεση της οικονομικής μεγέθυνσης από την περιβαλλοντική υποβάθμιση. Η υλοποίηση αυτών των προτεραιοτήτων θα πρέπει να ευθυγραμμίζεται με την υφιστάμενη κοινοτική νομοθεσία και με τις δράσεις και τα μέσα που προτείνονται στο πρόγραμμα δράσης για τις περιβαλλοντικές τεχνολογίες (ETAP), μεταξύ άλλων με τους ακόλουθους τρόπους: α) τη χρήση μέσων που βασίζονται στην αγορά, β) τα επιχειρηματικά κεφάλαια και τη χρηματοδότηση της έρευνας και ανάπτυξης (E&A), γ) την προώθηση μεθόδων βιώσιμης παραγωγής και κατανάλωσης, συμπεριλαμβανομένης της μέριμνας για οικολογικότερες δημόσιες συμβάσεις, δ) την ιδιαίτερη προσοχή στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και ε) τη μεταρρύθμιση των επιδοτήσεων που έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και που δεν είναι συμβατές με τη βιώσιμη ανάπτυξη, με στόχο τη σταδιακή εξάλειψή τους·

3. τα κράτη μέλη θα πρέπει να μείνουν προσηλωμένα στη δέσμευση να επιδιώξουν ως στόχο τον τερματισμό της συρρίκνωσης της βιοποικιλότητας μέχρι το 2010, ιδίως ενσωματώνοντας αυτή την απαίτηση σε άλλες πολιτικές, με δεδομένη τη σπουδαιότητα της βιοποικιλότητας για ορισμένους οικονομικούς τομείς·

4. να συνεχίσουν την καταπολέμηση των κλιματικών μεταβολών, υλοποιώντας τους στόχους του Κιότο με οικονομικά αποδοτικό τρόπο, ιδίως όσον αφορά τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Βλέπε επίσης ολοκληρωμένη κατευθυντήρια γραμμή «Να προωθηθεί η αποτελεσματική κατανομή των πόρων με προσανατολισμό την ανάπτυξη και την απασχόληση» (αριθ. 3).

B.2 Να καταστεί η Ευρώπη ελκυστικότερος τόπος επενδύσεων και εργασίας

Η ελκυστικότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως τόπου επενδύσεων εξαρτάται μεταξύ άλλων από το μέγεθος και το άνοιγμα των αγορών της, το κανονιστικό πλαίσιο της και την ποιότητα του εργατικού δυναμικού και των υποδομών της.

Ανάπτυξη σε έκταση και σε βάθος της εσωτερικής αγοράς

Ενώ το επίπεδο ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς αγαθών είναι ικανοποιητικό, οι αγορές υπηρεσιών παραμένουν, σε νομική ή πραγματική βάση, μάλλον κατακερματισμένες. Η πλήρης και έγκαιρη εφαρμογή της οδηγίας για τις υπηρεσίες θα αποτελέσει σημαντικό βήμα προς την υλοποίηση της ενιαίας αγοράς υπηρεσιών. Η κατάργηση των εμποδίων μέσω της μείωσης των διοικητικών επιβαρύνσεων στις διασυνοριακές δραστηριότητες θα συμβάλει στην αξιοποίηση του ανεκμετάλλευτου δυναμικού του τομέα των υπηρεσιών της Ευρώπης. Τέλος, η πλήρης ολοκλήρωση των χρηματοπιστωτικών αγορών θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγής και της απασχόλησης επιτρέποντας μια αποτελεσματικότερη κατανομή κεφαλαίων και βελτιώνοντας τις συνθήκες χρηματοδότησης των επιχειρήσεων.

Η περαιτέρω βελτίωση της ενσωμάτωσης των οδηγιών για την εσωτερική αγορά θα συνεχίσει να αποτελεί προτεραιότητα για να μπορέσουν να αξιοποιηθούν τα οφέλη της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς. Επιπλέον, οι οδηγίες συχνά δεν ενσωματώνονται ή δεν εφαρμόζονται ορθά, όπως καταδεικνύεται από τον υψηλό αριθμό διαδικασιών για παράβαση που κίνησε η Επιτροπή. Τα κράτη μέλη πρέπει να συνεργάζονται στενότερα μεταξύ τους και με την Επιτροπή ώστε να διασφαλιστεί ότι οι πολίτες τους και οι επιχειρήσεις θα επωφελούνται πλήρως από τη νομοθεσία της εσωτερικής αγοράς. Για παράδειγμα, υπάρχουν σημαντικά περιθώρια περαιτέρω βελτίωσης των πρακτικών στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων. Οι βελτιώσεις αυτές αντανάκλωνται σε αύξηση του ποσοστού των δημοσίων συμβάσεων που δημοσιοποιούνται. Επιπλέον, πιο ανοιχτές διαδικασίες προμηθειών θα οδηγήσουν σε σημαντικές εξοικονομήσεις στον προϋπολογισμό για τα κράτη μέλη.

Κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 12. Για να αναπτυχθεί σε έκταση και σε βάθος η εσωτερική αγορά τα κράτη μέλη θα πρέπει:

1. να επιταχύνουν την ενσωμάτωση των οδηγιών της εσωτερικής αγοράς στο εθνικό δίκαιο·
2. να δώσουν προτεραιότητα στην αυστηρότερη και καλύτερη επιβολή της νομοθεσίας για την εσωτερική αγορά·
3. να καταργήσουν τα εναπομείναντα εμπόδια στις διασυνοριακές δραστηριότητες·
4. να εφαρμόσουν αποτελεσματικά τους κανόνες της ΕΕ περί δημοσίων συμβάσεων·
5. να προωθήσουν μια πλήρως λειτουργική εσωτερική αγορά υπηρεσιών, διαφυλάσσοντας παράλληλα το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο·
6. να επιταχύνουν την ολοκλήρωση των χρηματοπιστωτικών αγορών με τη συνεπή και συνεκτική εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης για τις Χρηματοπιστωτικές Υπηρεσίες.

Βλέπε επίσης την ολοκληρωμένη κατευθυντήρια γραμμή «Να βελτιωθεί η κάλυψη των αναγκών της αγοράς εργασίας» (αριθ. 20).

Εξασφάλιση ανοικτών και ανταγωνιστικών αγορών εντός και εκτός Ευρώπης

Η ύπαρξη ενός ανοικτού παγκόσμιου συστήματος εμπορικών συναλλαγών έχει ζωτική σημασία για την ΕΕ. Είμαστε η μεγαλύτερη δύναμη του κόσμου τόσο στον τομέα του εμπορίου όσο και των επενδύσεων, και το άνοιγμά μας επιτρέπει την εξοικονόμηση κόστους για τη βιομηχανία, χαμηλότερες τιμές για τους καταναλωτές, παρέχει ανταγωνιστικά κίνητρα στις επιχειρήσεις και ενθαρρύνει τις νέες επενδύσεις. Συγχρόνως, είναι σημαντικό για την ΕΕ να χρησιμοποιεί την επιρροή της στις διεθνείς διαπραγματεύσεις επιζητώντας ανάλογο άνοιγμα και από τους άλλους. Συνεπώς, η ΕΕ θα τηρήσει με σταθερότητα τη δέσμευσή της να καταργήσει κάθε φραγμό στο εμπόριο και τις επενδύσεις, και θα εξακολουθήσει να αντιτάσσεται σθεναρά στις αθέμιτες εμπορικές και επενδυτικές πρακτικές και στη στρέβλωση του ανταγωνισμού.

Η πολιτική ανταγωνισμού συνέβαλε ευρέως στη δημιουργία ίσων όρων ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις στην ΕΕ. Θα ήταν επίσης ιδιαίτερα χρήσιμο να εξεταστεί το ευρύτερο κανονιστικό πλαίσιο όσον αφορά τις αγορές, έτσι ώστε να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις που θα επιτρέψουν στις επιχειρήσεις να ανταγωνίζονται αποτελεσματικά. Ένα ακόμα μεγαλύτερο άνοιγμα των ευρωπαϊκών αγορών στον ανταγωνισμό μπορεί να επιτευχθεί με μείωση του γενικού επιπέδου των κρατικών ενισχύσεων που απομένουν. Το εγχείρημα αυτό πρέπει να συνοδεύεται από αναπροσαρμογή των κρατικών ενισχύσεων που απομένουν υπέρ της στήριξης ορισμένων οριζόντιων στόχων. Στην προσπάθεια αυτή συνέβαλε η αναθεώρηση των κανόνων σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις.

Οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που διευκολύνουν την είσοδο στην αγορά είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικές για την ενίσχυση του ανταγωνισμού. Μπορούν να είναι ιδιαίτερα σημαντικές σε αγορές που προστατεύονταν προηγουμένως από τον ανταγωνισμό λόγω αντιανταγωνιστικής συμπεριφοράς, ύπαρξης μονοπωλίων, υπέρμετρων κανονιστικών ρυθμίσεων (π.χ. άδειες κατοχής και χρήσης, ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο, νομικά εμπόδια, ωράριο λειτουργίας των καταστημάτων, ελεγχόμενες τιμές κ.λπ. μπορούν να παρεμποδίσουν την ανάπτυξη ενός πραγματικά ανταγωνιστικού περιβάλλοντος), ή λόγω μέτρων προστασίας του εμπορίου.

Επιπλέον, η εφαρμογή μέτρων που έχουν συμφωνηθεί όσον αφορά το άνοιγμα των βιομηχανιών δικτύου στον ανταγωνισμό (στους τομείς της ηλεκτρικής ενέργειας και του αερίου, των μεταφορών, των τηλεπικοινωνιών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών) θα πρέπει να συμβάλει στη γενική μείωση των τιμών και στη διεύρυνση της προσφοράς διασφαλίζοντας παράλληλα την παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος σε όλους τους πολίτες. Οι αρχές ανταγωνισμού και οι ρυθμιστικές αρχές πρέπει να διασφαλίζουν τον ανταγωνισμό στις απελευθερωμένες αγορές. Θα πρέπει να διασφαλιστεί η ικανοποιητική παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος υψηλής ποιότητας σε προσιτή τιμή.

Οι ισχυρότεροι καταναλωτές που κάνουν συνειδητές επιλογές ανταμείβουν πιο γρήγορα τους φορείς που είναι αποτελεσματικοί. Απαιτούνται εντατικότερες προσπάθειες για να βελτιωθεί η εφαρμογή της νομοθεσίας για τους καταναλωτές που τους καθιστά συνυπεύθυνους και ανοίγει την εσωτερική αγορά σε πιο έντονο ανταγωνισμό σε επίπεδο λιανικής.

Το άνοιγμα προς τον έξω κόσμο για το εμπόριο και τις επενδύσεις, με την αύξηση τόσο των εξαγωγών όσο και των εισαγωγών, αποτελεί σημαντικό κίνητρο για την ανάπτυξη και την απασχόληση και μπορεί να ενισχύσει την πραγματοποίηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Ένα ανοικτό και ισχυρό σύστημα κανόνων για το παγκόσμιο εμπόριο είναι ζωτικής σημασίας για την ευρωπαϊκή οικονομία. Η επιτυχής ολοκλήρωση μιας φιλόδοξης και ισορροπημένης

συμφωνίας στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων του γύρου της Ντόχα καθώς και η ανάπτυξη διμερών και περιφερειακών συμφωνιών ελεύθερου εμπορίου, αναμένεται να ανοίξει περαιτέρω τις αγορές στο εμπόριο και στις επενδύσεις, γεγονός που θα συμβάλει στην αύξηση του αναπτυξιακού δυναμικού.

Κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 13. Για να εξασφαλιστούν ανοικτές και ανταγωνιστικές αγορές εντός και εκτός Ευρώπης, και να αποκομιστούν οφέλη από την παγκοσμιοποίηση, τα κράτη μέλη θα πρέπει να δώσουν προτεραιότητα στα εξής

1. άρση κανονιστικών, εμπορικών και άλλων εμποδίων που παρακωλύουν αδικαιολόγητα τον ανταγωνισμό·
2. αποτελεσματικότερη εφαρμογή της πολιτικής ανταγωνισμού·
3. επιλεκτική εξέταση των αγορών και των κανονιστικών ρυθμίσεων από τις αρχές ανταγωνισμού και τις ρυθμιστικές αρχές προκειμένου να εντοπιστούν και να εξαλειφθούν τα εμπόδια στον ανταγωνισμό και στην πρόσβαση στην αγορά·
4. μείωση των κρατικών ενισχύσεων που στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό·
5. σύμφωνα με το κοινοτικό πλαίσιο, αναπροσανατολισμός των ενισχύσεων προς τη στήριξη ορισμένων οριζόντιων στόχων, όπως η έρευνα, η καινοτομία και η βελτιστοποίηση του ανθρώπινου κεφαλαίου και η αντιμετώπιση καλά προσδιορισμένων αδυναμιών της αγοράς·
6. προώθηση του ανοίγματος προς τα έξω, σε πολυμερές επίσης πλαίσιο·
7. πλήρης εφαρμογή των συμφωνηθέντων μέτρων όσον αφορά το άνοιγμα των βιομηχανιών δικτύου στον ανταγωνισμό προκειμένου να εξασφαλιστεί αποτελεσματικός ανταγωνισμός σε ολοκληρωμένες αγορές ευρωπαϊκής κλίμακας. Παράλληλα, σημαντικό ρόλο έχει να διαδραματίσει σε μια ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία η παροχή, με προσιτές τιμές, υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος υψηλής ποιότητας.

Βελτίωση του ευρωπαϊκού και του εθνικού ρυθμιστικού πλαισίου

Οι κανονιστικές ρυθμίσεις στην αγορά είναι ουσιαστικές για τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος στο οποίο μπορούν να λαμβάνουν χώρα εμπορικές συναλλαγές σε ανταγωνιστικές τιμές. Συμβάλλει επίσης στη διόρθωση των αδυναμιών της αγοράς ή στην προστασία των φορέων της αγοράς. Εντούτοις, η σωρευτική επίπτωση της νομοθεσίας και των ρυθμίσεων μπορεί να δημιουργήσει σημαντικό οικονομικό κόστος. Για τον λόγο αυτό οι ρυθμίσεις πρέπει να είναι καλά σχεδιασμένες, αναλογικές και να αναθεωρούνται τακτικά. Η ποιότητα του ευρωπαϊκού κανονιστικού περιβάλλοντος και των αντίστοιχων εθνικών, είναι θέμα κοινής δέσμευσης και επιμερισμού ευθύνης σε επίπεδο τόσο ΕΕ όσο και κρατών μελών.

Η νοοτροπία για τη βελτίωση της νομοθεσίας έχει αρχίσει να ριζώνει στην ΕΕ. Στην προσέγγιση της Επιτροπής για τη βελτίωση της νομοθεσίας, εξετάζονται προσεκτικά οι οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις νέων ή αναθεωρημένων ρυθμίσεων για τον προσδιορισμό ενδεχόμενων αρνητικών συσχετίσεων και συνεργιών μεταξύ διαφόρων πολιτικών στόχων. Η δυνατότητα απλούστευσης του υφιστάμενου ρυθμιστικού πλαισίου, περιλαμβανομένων των διοικητικών επιβαρύνσεων, αποτελεί επίσης αντικείμενο εξέτασης, και αξιολογούνται οι επιπτώσεις του στον ανταγωνισμό. Τέλος, συμφωνήθηκε μια κοινή προσέγγιση για τη μέτρηση του διοικητικού κόστους της νέας και της υφιστάμενης νομοθεσίας, και τέθηκε ο φιλόδοξος στόχος να επιτευχθεί μια κατά 25% μείωση του φόρτου

που προκύπτει από την νομοθεσία της ΕΕ και την ενσωμάτωσή της στην εθνική νομοθεσία μέχρι το 2012.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θέσουν εξ ίσου φιλόδοξους στόχους για τη μείωση του διοικητικού φόρτου που προέρχεται από όλα τα επίπεδα της εθνικής νομοθεσίας. Γενικότερα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να υιοθετήσουν μια συγκροτημένη και σαφή στρατηγική για τη βελτίωση της νομοθεσίας, περιλαμβανομένων των κατάλληλων θεσμικών δομών, των μηχανισμών παρακολούθησης και των απαιτούμενων πόρων. Τα κράτη μέλη πρέπει να αξιολογούν συστηματικά το κόστος και τα οφέλη των νομοθετικών πρωτοβουλιών και των αναθεωρήσεων. Θα πρέπει να βελτιώσουν την ποιότητα της νομοθεσίας, διατηρώντας συγχρόνως τους στόχους τους, και να απλοποιήσουν την υφιστάμενη νομοθεσία. Θα πρέπει να πραγματοποιούν ευρείες διαβουλεύσεις για το κόστος και τα οφέλη των νομοθετικών πρωτοβουλιών, ιδίως όταν υπάρχουν αρνητικές συσχετίσεις μεταξύ των διαφόρων στόχων των πολιτικών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να εξασφαλίζουν ότι θα λαμβάνονται πλήρως υπόψη κατάλληλες εναλλακτικές δυνατότητες σε σχέση με τις νομοθετικές ρυθμίσεις. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), οι οποίες δεν διαθέτουν συνήθως επαρκείς πόρους για να ανταποκριθούν στις κανονιστικές απαιτήσεις που επιβάλλονται τόσο από την Κοινότητα όσο και από την εθνική νομοθεσία. Συνεπώς, θα πρέπει να εξεταστεί με ιδιαίτερη προσοχή αν οι ΜΜΕ θα πρέπει να εξαιρούνται πλήρως ή εν μέρει από τις διοικητικές απαιτήσεις.

Κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 14. Για να δημιουργηθεί ανταγωνιστικότερο επιχειρηματικό περιβάλλον και να ενθαρρυνθεί η ιδιωτική πρωτοβουλία μέσω της βελτίωσης της νομοθεσίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει:

1. να μειώσουν το διοικητικό φόρτο που επιβαρύνει τις επιχειρήσεις, και ιδίως τις μικρομεσαίες και τις νεότευκτες επιχειρήσεις;
2. να βελτιώσουν την ποιότητα των υφισταμένων και των νέων νομοθετικών ρυθμίσεων, διασφαλίζοντας παράλληλα τους στόχους τους, με μια συστηματική και αυστηρή εκτίμηση των οικονομικών, κοινωνικών (συμπεριλαμβανομένης της υγείας) και περιβαλλοντικών επιπτώσεών τους, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη και σημειώνοντας πρόοδο στη μέτρηση του διοικητικού φόρτου που συνεπάγονται οι νομοθετικές ρυθμίσεις, καθώς επίσης και τις επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που αφορούν την εκτέλεσή τους;
3. να ενθαρρύνουν τις επιχειρήσεις να αναπτύξουν την κοινωνική εταιρική τους ευθύνη.

Η Ευρώπη πρέπει να προωθήσει αποτελεσματικότερα το επιχειρηματικό της πνεύμα και χρειάζεται μεγαλύτερο αριθμό νέων επιχειρήσεων που να προτίθενται να πραγματοποιήσουν δημιουργικά ή καινοτόμα εγχειρήματα. Πρέπει να ενθαρρυνθεί η διάδοση της επιχειρηματικότητας με όλες τις μορφές εκπαίδευσης και κατάρτισης για την απόκτηση των σχετικών προσόντων. Η διάσταση της επιχειρηματικότητας θα πρέπει να ενσωματωθεί στη διαδικασία δια βίου μάθησης από το σχολείο. Είναι επίσης σκόπιμο να ενθαρρυνθούν οι συμπράξεις με επιχειρήσεις. Η σύσταση και η ανάπτυξη επιχειρήσεων μπορεί επίσης να ενθαρρυνθεί με τη βελτίωση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση και την ενίσχυση των οικονομικών κινήτρων. Αυτά θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν τη διαμόρφωση φορολογικών συστημάτων που να επιβραβεύουν την επιτυχία, τη μείωση του μη μισθολογικού μέρους του κόστους εργασίας και τη μείωση του διοικητικού φόρτου για τις νεότευκτες επιχειρήσεις με την παροχή υπηρεσιών στήριξης των επιχειρήσεων, και ιδίως για τους νέους επιχειρηματίες, και τη δημιουργία ενιαίων σημείων επαφής. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στη

διευκόλυνση της μεταβίβασης κυριότητας και στη βελτίωση των διαδικασιών εξυγίανσης και αναδιάρθρωσης ιδίως με αποτελεσματικότερη πτωχευτική νομοθεσία. Η εφαρμογή των προτάσεων που θα αποτελέσουν μέρος του "νόμου για τις μικρές επιχειρήσεις" για την ΕΕ που βρίσκεται στο στάδιο της επεξεργασίας, θα συμβάλει στην αξιοποίηση του δυναμικού ανάπτυξης και δημιουργίας απασχόλησης των ΜΜΕ.

Κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 15. Για να προωθηθεί μια περισσότερο επιχειρηματική νοοτροπία και να δημιουργηθεί ένα υποστηρικτικό περιβάλλον για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), τα κράτη μέλη θα πρέπει:

1. να βελτιώσουν την πρόσβαση στη χρηματοδότηση, ώστε να ενθαρρύνουν τη σύσταση και την ανάπτυξή τους, ιδίως με τα μικροδάνεια και άλλες μορφές επιχειρηματικών κεφαλαίων·
2. να ενισχύσουν την παροχή οικονομικών κινήτρων, μεταξύ άλλων με την απλούστευση των φορολογικών συστημάτων και τη μείωση του μη μισθολογικού μέρους του κόστους εργασίας·
3. να ενισχύσουν το δυναμικό καινοτομίας των ΜΜΕ·
4. να παρέχουν σχετικές υπηρεσίες υποστήριξης, όπως η δημιουργία ενιαίων θυρίδων και η προώθηση εθνικών δικτύων στήριξης για επιχειρήσεις, ώστε να ενθαρρύνουν τη σύσταση και την ανάπτυξή τους σύμφωνα με το χάρτη για τις μικρές επιχειρήσεις. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενισχύσουν την κατάρτιση και εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα για τις ΜΜΕ. Θα πρέπει επίσης να διευκολύνουν τη μεταβίβαση κυριότητας, να εκσυγχρονίσουν, όταν χρειάζεται, την πτωχευτική νομοθεσία και να βελτιώσουν τις διαδικασίες εξυγίανσης και αναδιάρθρωσης.

Βλέπε επίσης ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές «Να προωθηθεί η αποτελεσματική κατανομή των πόρων με προσανατολισμό την ανάπτυξη και την απασχόληση» (αριθ. 3) και «Να διευκολυνθούν όλες οι μορφές καινοτομίας» (αριθ. 8, 23 και 24).

Επέκταση και βελτίωση των ευρωπαϊκών υποδομών

Η ύπαρξη σύγχρονων υποδομών συμβάλλει σημαντικά στην ελκυστικότητα κάθε τόπου. Διευκολύνει την κινητικότητα των προσώπων, των αγαθών και των υπηρεσιών σε ολόκληρη την Ένωση. Η ύπαρξη σύγχρονων υποδομών στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας και των ηλεκτρονικών επικοινωνιών αποτελεί σημαντικό παράγοντα της στρατηγικής της Λισαβόνας. Με τη μείωση του κόστους των μεταφορών και το άνοιγμα των αγορών, τα διασυνδεδεμένα και διαλειτουργικά διευρωπαϊκά δίκτυα συμβάλλουν στην ενίσχυση του διεθνούς εμπορίου και στη διατήρηση της δυναμικής της εσωτερικής αγοράς. Επιπλέον, η εν εξελίξει ελευθέρωση των ευρωπαϊκών βιομηχανιών δικτύου ενισχύει τον ανταγωνισμό και αυξάνει την αποτελεσματικότητα στους εν λόγω τομείς.

Όσον αφορά μελλοντικές επενδύσεις στις ευρωπαϊκές υποδομές, θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην υλοποίηση 30 κομβικής σημασίας έργων στον τομέα των μεταφορών, που προσδιόρισαν το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στο πλαίσιο των κατευθυντήριων γραμμών για το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών (TEN) καθώς και στην ολοκλήρωση διασυννοριακών έργων ταχείας εκκίνησης στους τομείς των μεταφορών, της ανανεώσιμης ενέργειας και των ευρυζωνικών επικοινωνιών και της έρευνας που προσδιορίστηκαν στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας για την ανάπτυξη και η υλοποίηση άλλων έργων για τις μεταφορές με την υποστήριξη του Ταμείου Συνοχής. Είναι απαραίτητο να αντιμετωπιστούν οι ανεπάρκειες των εθνικών υποδομών. Η καθιέρωση κατάλληλων

συστημάτων διαμόρφωσης τιμών για τις υποδομές μπορεί να συμβάλει στην αποτελεσματική χρήση των υποδομών και την ανάπτυξη ισορροπίας μεταξύ τρόπων μεταφοράς.

Κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 16. Για να επεκταθούν, να βελτιωθούν και να συνδεθούν οι ευρωπαϊκές υποδομές και να ολοκληρωθούν τα συμφωνηθέντα διασυνοριακά έργα προτεραιότητας, με ειδικότερο στόχο τη μεγαλύτερη ολοκλήρωση των εθνικών αγορών στη διευρυμένη ΕΕ, τα κράτη μέλη θα πρέπει:

1. να αναπτύξουν κατάλληλες προϋποθέσεις για αποτελεσματικές από πλευράς πόρων υποδομές στους τομείς των μεταφορών της ενέργειας και των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας (ΤΠΕ) —κατά προτεραιότητα περιλαμβανόμενες στα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών (TEN) —συμπληρώνοντας τους κοινοτικούς μηχανισμούς, ιδίως σε διασυνοριακά τμήματα και απόκεντρες περιοχές, ως απαραίτητη προϋπόθεση για το επιτυχές άνοιγμα των βιομηχανιών δικτύου στον ανταγωνισμό·

2. να εξετάσουν την ανάπτυξη συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα·

3. να εξετάσουν την καθιέρωση κατάλληλων συστημάτων διαμόρφωσης τιμών για τις υποδομές προκειμένου να διασφαλισθεί η αποτελεσματική χρήση των υποδομών και η ανάπτυξη βιώσιμης ισορροπίας μεταξύ των τρόπων μεταφοράς, δίδοντας έμφαση στη μεταφορά τεχνολογίας και καινοτομιών και λαμβάνοντας δεόντως υπόψη το περιβαλλοντικό κόστος και τις επιπτώσεις στην ανάπτυξη.

Βλέπε επίσης ολοκληρωμένη κατευθυντήρια γραμμή «Να διευκολυνθεί η διάδοση και η αποτελεσματική χρήση ΤΠΕ και να αναπτυχθεί μια κοινωνία της πληροφορίας χωρίς κανενός είδους αποκλεισμούς» (αριθ. 9).

Μέρος 2

Κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση (2008-2010)

Πρόταση για

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών (βάσει του άρθρου 128 της συνθήκης ΕΚ)

Πρόταση για

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών (βάσει του άρθρου 128 της συνθήκης ΕΚ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 128 παράγραφος 2,

την πρόταση της Επιτροπής¹,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου²,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής³,

τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών⁴,

τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1. Με την αναθεώρηση της στρατηγικής της Λισαβόνας το 2005, δόθηκε έμφαση στην ανάπτυξη και την απασχόληση. Οι κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση και οι γενικοί προσανατολισμοί των οικονομικών πολιτικών εγκρίθηκαν ως ολοκληρωμένη δέσμη⁵, με την οποία η ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση αποκτά κορυφαίο ρόλο όσον αφορά εφαρμογή των στόχων για την απασχόληση και την αγορά εργασίας της στρατηγικής της Λισαβόνας.
2. Η εξέταση των εθνικών προγραμμάτων μεταρρύθμισης των κρατών μελών που περιέχεται στην ετήσια έκθεση προόδου της Επιτροπής και στην κοινή έκθεση για την απασχόληση δείχνει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να συνεχίσουν να καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για την αντιμετώπιση των ακόλουθων τομέων προτεραιότητας

---

¹ EE C ..., ..., σ. .

² EE C ..., ..., σ. .

³ EE C ..., ..., σ. .

⁴ EE C ..., ..., σ. .

⁵ EE L 205 της 6.8.2005, σ. 21 (κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση) και σ. 28 (γενικοί προσανατολισμοί των οικονομικών πολιτικών).

- προσέλκυση και διατήρηση περισσότερων ατόμων στην αγορά εργασίας, αυξάνοντας την προσφορά εργασίας και εκσυγχρονίζοντας τα συστήματα κοινωνικής προστασίας,
  - βελτίωση της ικανότητας προσαρμογής εργαζομένων και επιχειρήσεων, και
  - αύξηση των επενδύσεων σε ανθρώπινο κεφάλαιο με τη βελτίωση της εκπαίδευσης και των δεξιοτήτων.
3. Λαμβάνοντας υπόψη τόσο την εξέταση των εθνικών προγραμμάτων μεταρρύθμισης που πραγματοποίησε η Επιτροπή όσο και τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, οι προσπάθειες πρέπει να εστιαστούν στην αποτελεσματική και έγκαιρη εφαρμογή, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στους συμφωνηθέντες ποσοτικούς στόχους και τα κριτήρια αναφοράς, και σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.
  4. Οι κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση ισχύουν για τρία έτη, και κατά τα έτη που μεσολαβούν έως το 2010 η επικαιροποίησή τους θα πρέπει να είναι αυστηρά περιορισμένη.
  5. Τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση κατά την εφαρμογή προγραμματισμένης κοινοτικής χρηματοδότησης, και ιδίως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.
  6. Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι κατευθυντήριες γραμμές αποτελούν μια ολοκληρωμένη δέσμη, τα κράτη μέλη πρέπει να εφαρμόζουν πλήρως τους γενικούς προσανατολισμούς των οικονομικών πολιτικών.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Οι συνημμένες στο παράρτημα κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών εγκρίνονται.

Άρθρο 2

Οι κατευθυντήριες γραμμές λαμβάνονται υπόψη στις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών για τις οποίες υποβάλλονται εκθέσεις στο πλαίσιο των εθνικών προγραμμάτων μεταρρύθμισης.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών: προώθηση του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου

Τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους, εφαρμόζουν τις πολιτικές τους αποβλέποντας στην υλοποίηση των στόχων και των προτεραιοτήτων δράσης που προσδιορίζονται κατωτέρω έτσι ώστε με τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων απασχόλησης να στηρίζεται μια αγορά εργασίας χωρίς αποκλεισμούς. Αντανακλώντας τη στρατηγική της Λισαβόνας και λαμβάνοντας υπόψη τους κοινούς κοινωνικούς στόχους, οι πολιτικές των κρατών μελών πρέπει να προωθούν ισόρροπα:

- *Την πλήρη απασχόληση:* Η επίτευξη πλήρους απασχόλησης και η μείωση της ανεργίας και της αεργίας, με την αύξηση της ζήτησης και της προσφοράς εργασίας, μέσω μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης που συνδυάζει ευελιξία και ασφάλεια στην απασχόληση έχουν ζωτική σημασία για τη διατήρηση της οικονομικής ανάπτυξης και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Γι' αυτό απαιτούνται πολιτικές που θα καλύπτουν ταυτόχρονα την ευελιξία των αγορών εργασίας, την οργάνωση της εργασίας και τις εργασιακές σχέσεις καθώς και την ασφάλεια της απασχόλησης και την κοινωνική ασφάλιση.
- *Τη βελτίωση της ποιότητας και της παραγωγικότητας της εργασίας:* Οι προσπάθειες αύξησης των ποσοστών απασχόλησης πρέπει να συμβαδίζουν με τη βελτίωση της ελκυστικότητας των θέσεων απασχόλησης, τη βελτίωση της ποιότητας της εργασίας και την αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας καθώς και τη μείωση του κατακερματισμού και του ποσοστού των φτωχών εργαζομένων. Οι συνεργίες μεταξύ ποιότητας στην εργασία, παραγωγικότητας και απασχόλησης πρέπει να αξιοποιηθούν πλήρως.
- *Την ενίσχυση της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής:* Απαιτείται αποφασιστική δράση για την ενίσχυση και τη στήριξη της κοινωνικής ένταξης, την καταπολέμηση της φτώχειας - και ιδίως της φτώχειας των παιδιών - την πρόληψη του αποκλεισμού από την αγορά εργασίας, τη στήριξη της ενσωμάτωσης μειονεκτούντων ατόμων στην απασχόληση, και για τη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων όσον αφορά την απασχόληση, την ανεργία και την παραγωγικότητα της εργασίας, ιδίως σε περιοχές με αναπτυξιακή υστέρηση. Απαιτείται ενίσχυση της αλληλεπίδρασης με την ανοικτή μέθοδο συντονισμού στον τομέα της κοινωνικής προστασίας και της κοινωνικής ένταξης.

Οι ίσες ευκαιρίες, και η καταπολέμηση των διακρίσεων αποτελούν σημαντικούς παράγοντες προόδου. Η ενσωμάτωση της διάστασης της ισότητας των δύο φύλων και η προαγωγή της ισότητας αυτής θα πρέπει να εξασφαλίζονται σε κάθε δράση που αναλαμβάνεται. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει επίσης να δοθεί στην αισθητή μείωση όλων των ανισοτήτων στην αγορά εργασίας που έχουν σχέση με το φύλο όπως προβλέπεται στο Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για την Ισότητα των Φύλων. Αυτό θα βοηθήσει τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν τη δημογραφική πρόκληση. Ως τμήμα μιας νέας διαγενεαλογικής προσέγγισης, έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην κατάσταση των νέων, στην εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Συμφώνου για τη Νεολαία, και στην προώθηση της πρόσβασης στην απασχόληση καθ' όλη τη διάρκεια του επαγγελματικού βίου. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει επίσης να δοθεί στην ανάγκη σημαντικής μείωσης των διαφορών στην απασχόληση για τα μειονεκτούντα άτομα, συμπεριλαμβανομένων των

ατόμων με αναπηρία, καθώς και στις διαφορές μεταξύ υπηκόων τρίτων χωρών και υπηκόων της ΕΕ, σύμφωνα με τους εθνικούς στόχους.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θέσουν ως στόχο την ενεργή κοινωνική ένταξη όλων μέσω της προώθησης της συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό και της καταπολέμησης της φτώχειας και του αποκλεισμού των ατόμων και των ομάδων που χαρακτηρίζονται από μεγαλύτερο βαθμό περιθωριοποίησης στην κοινωνία.

Στις δράσεις αυτές, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίσουν τη χρηστή διαχείριση των πολιτικών απασχόλησης και των κοινωνικών πολιτικών και να διασφαλίσουν ότι αλληλοενισχύονται οι θετικές εξελίξεις στους τομείς των οικονομικών, των εργασιακών και των κοινωνικών υποθέσεων. Θα πρέπει να δημιουργήσουν μία ευρεία συνεργασία για την πραγματοποίηση αλλαγών, με τη συμμετοχή κοινοβουλευτικών φορέων και ενδιαφερόμενων μερών, καθώς και όσων που δραστηριοποιούνται σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο καθώς και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών. Οι ευρωπαίοι και οι εθνικοί κοινωνικοί εταίροι πρέπει να διαδραματίσουν κεντρικό ρόλο. Ορισμένοι στόχοι και στοιχεία αναφοράς που έχουν καθοριστεί σε επίπεδο ΕΕ στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση, εντός των κατευθυντηρίων γραμμών για το 2003, θα πρέπει να εξακολουθήσουν να παρακολουθούνται με δείκτες και πίνακες αποτελεσμάτων. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται επίσης να παρακολουθούν τις κοινωνικές επιπτώσεις των μεταρρυθμίσεων και να καθορίσουν τις δεσμεύσεις και τους στόχους τους, για τους οποίους θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη αυτά τα στοιχεία, καθώς επίσης και τις επιμέρους συστάσεις για κάθε χώρα που συμφωνήθηκαν σε επίπεδο ΕΕ.

Η χρηστή διακυβέρνηση απαιτεί επίσης μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στην κατανομή διοικητικών και χρηματοδοτικών πόρων. Σε συμφωνία με την Επιτροπή, τα κράτη μέλη πρέπει να κάνουν στοχοθετημένη χρήση των πόρων των διαρθρωτικών ταμείων, και ιδίως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, για την εφαρμογή της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση και τους κοινωνικούς στόχους της Ένωσης και να υποβάλλουν έκθεση για τα μέτρα που λαμβάνουν. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην ενίσχυση της θεσμικής και διοικητικής ικανότητας στα κράτη μέλη.

Κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 17 Να εφαρμοστούν πολιτικές απασχόλησης που στοχεύουν στην πλήρη απασχόληση, στη βελτίωση της ποιότητας και της παραγωγικότητας στην εργασία και στην ενίσχυση της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής.

Οι πολιτικές πρέπει να συμβάλλουν στην επίτευξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), έως το 2010, συνολικού ποσοστού απασχόλησης 70 % κατά μέσο όρο, ποσοστού απασχόλησης για τις γυναίκες τουλάχιστον 60 % και ποσοστού απασχόλησης για τους μεγαλύτερους σε ηλικία εργαζόμενους (από 55 έως 64 ετών) 50 %, και στη μείωση της ανεργίας και της αεργίας. Τα κράτη μέλη πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να θέσουν εθνικούς στόχους ποσοστών απασχόλησης.

Για την υλοποίηση των στόχων αυτών, η δράση θα πρέπει να επικεντρωθεί στις ακόλουθες προτεραιότητες:

- προσέλκυση και διατήρηση περισσότερων ατόμων στην αγορά εργασίας, αύξηση της προσφοράς εργασίας και εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας,
- βελτίωση της ικανότητας προσαρμογής εργαζομένων και επιχειρήσεων,

- αύξηση των επενδύσεων σε ανθρώπινο κεφάλαιο με τη βελτίωση της εκπαίδευσης και των δεξιοτήτων

1. Προσέλκυση και διατήρηση περισσότερων ατόμων στην αγορά εργασίας, αύξηση της προσφοράς εργασίας και εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας

Η αύξηση της απασχόλησης είναι το αποτελεσματικότερο μέσο οικονομικής ανόδου και διαμόρφωσης οικονομιών που ευνοούν την κοινωνική ένταξη, διασφαλίζοντας παράλληλα ένα δίκτυο ασφαλείας για τους μη ικανούς προς εργασία. Η προώθηση μιας προσέγγισης της εργασίας με βάση τον κύκλο ζωής και ο εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας για τη διασφάλιση της καταλληλότητάς τους, της οικονομικής βιωσιμότητάς τους και της ικανότητας προσαρμογής τους στις μεταβαλλόμενες ανάγκες της κοινωνίας αποτελούν επιτακτικές ανάγκες λόγω της αναμενόμενης μείωσης του πληθυσμού σε ηλικία εργασίας. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στη λήψη μέτρων για την αποκατάσταση των επίμονων διαφορών μεταξύ ανδρών και γυναικών στον τομέα της απασχόλησης και την αντιμετώπιση των χαμηλών ποσοστών απασχόλησης των μεγαλύτερης ηλικίας εργαζομένων και των νέων, ως τμήμα της νέας διαγενεαλογικής προσέγγισης, και στην προώθηση της ενεργής ένταξης των ατόμων που είναι περισσότερο αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας. Εντατική δράση απαιτείται επίσης για τη βελτίωση της κατάστασης των νέων στην αγορά εργασίας και στην αισθητή μείωση της ανεργίας των νέων, η οποία είναι κατά μέσο όρο διπλάσια από το ποσοστό της συνολικής ανεργίας.

Πρέπει να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες για τη διευκόλυνση της προόδου στην απασχόληση, είτε πρόκειται για πρώτη είσοδο στην αγορά εργασίας είτε για επιστροφή στην απασχόληση μετά από διακοπή είτε για την επιθυμία παράτασης της επαγγελματικής ζωής. Η ποιότητα των θέσεων απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων της αμοιβής και των κοινωνικών παροχών, οι συνθήκες εργασίας, η πρόσβαση στη δια βίου μάθηση και οι προοπτικές σταδιοδρομίας είναι ζωτικής σημασίας για μια προσέγγιση ευελιξίας με ασφάλεια στην απασχόληση, όπως και η στήριξη και τα κίνητρα που προβλέπονται από τα συστήματα κοινωνικής προστασίας. Η προώθηση μιας προσέγγισης της εργασίας με βάση τον κύκλο ζωής και μιας καλύτερης ισορροπίας μεταξύ εργασίας και οικογένειας απαιτούν πολιτικές που προβλέπουν ρυθμίσεις για τη φροντίδα των παιδιών. Η εξασφάλιση της κάλυψης ενός ποσοστού τουλάχιστον 90% των παιδιών ηλικίας από 3 ετών έως την ηλικία υποχρεωτικής σχολικής φοίτησης και τουλάχιστον του 33% των παιδιών ηλικίας κάτω των 3 ετών μέχρι το 2010 αποτελούν χρήσιμα ποσοτικά κριτήρια αναφοράς. Για να αυξηθεί το μέσο ποσοστό απασχόλησης των γονέων, και ιδίως μονογονεϊκών οικογενειών, απαιτούνται μέτρα για τη στήριξη των οικογενειών. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις ειδικές ανάγκες των μονογονεϊκών και των πολύτεκνων οικογενειών. Επιπλέον η παράταση του επαγγελματικού βίου, απαιτεί αύξηση κατά πέντε έτη σε επίπεδο ΕΕ του πραγματικού μέσου όρου της ηλικίας εξόδου από την αγορά εργασίας μέχρι το 2010 (έναντι ηλικίας 59,9 το 2001). Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να θεσπίσουν μέτρα για την προστασία της υγείας, την πρόληψη και την προώθηση υγιεινού τρόπου ζωής με στόχο τον περιορισμό των ιατροφαρμακευτικών επιβαρύνσεων, την αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας και την παράταση του επαγγελματικού βίου.

Η εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Συμφώνου για τη Νεολαία μπορεί επίσης να συμβάλει στην προώθηση μιας προσέγγισης της εργασίας με βάση τον κύκλο ζωής και ιδίως με τη διευκόλυνση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην αγορά εργασίας.

Κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 18. Να προωθηθεί μια προσέγγιση της εργασίας βασιζόμενη στον κύκλο ζωής με τη λήψη των ακόλουθων μέτρων:

- ανανέωση των προσπαθειών για τη διάνοιξη προοπτικών απασχόλησης για νέους και μείωση της ανεργίας των νέων, όπως ζητείται στο Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για τη Νεολαία,
- αποφασιστική δράση για την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών και τη μείωση των διαφορών μεταξύ ανδρών και γυναικών σε θέματα απασχόλησης, ανεργίας και αμοιβών,
- καλύτερος συνδυασμός επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής και πρόβλεψη προσβάσιμων και οικονομικώς προσιτών κέντρων φροντίδας των παιδιών και δυνατοτήτων φροντίδας άλλων εξαρτώμενων ατόμων,
- υποστήριξη της παράτασης του επαγγελματικού βίου, περιλαμβανομένων των κατάλληλων συνθηκών εργασίας, βελτίωση του (εργασιακού) υγειονομικού καθεστώτος και παροχή κατάλληλων κινήτρων για εργασία και αποθάρρυνση της πρόωρης συνταξιοδότησης,
- εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της συνταξιοδότησης και της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, διασφαλίζοντας την κοινωνική καταλληλότητά τους, τη χρηματοοικονομική βιωσιμότητά τους και την ικανότητα προσαρμογής τους στην εξέλιξη των αναγκών, κατά τρόπο ώστε να υποστηριχθεί η συμμετοχή στην απασχόληση και η παράταση του επαγγελματικού βίου.

Βλέπε επίσης ολοκληρωμένη κατευθυντήρια γραμμή «Να διασφαλιστεί η οικονομική και δημοσιονομική βιωσιμότητα ως βάση για την αύξηση της απασχόλησης» (αριθ. 2).

Οι ενεργητικές πολιτικές κοινωνικής ένταξης μπορούν να αυξήσουν την προσφορά εργατικού δυναμικού και να ενισχύσουν τη συνοχή της κοινωνίας, ενώ αναδεικνύονται ισχυρό μέσο προώθησης της ένταξης στην κοινωνία και στην αγορά εργασίας των πλέον μειονεκτούντων ατόμων. Σε κάθε άτομο που καθίσταται άνεργο πρέπει να προσφέρεται η δυνατότητα για νέο ξεκίνημα εντός ενός ευλόγου χρονικού διαστήματος. Στην περίπτωση των νέων το διάστημα αυτό πρέπει να είναι σύντομο, π.χ. το πολύ 4 μήνες έως το 2010, και για τους ενήλικες το πολύ 12 μήνες. Πρέπει να εφαρμοστούν πολιτικές που θα προβλέπουν τη θέσπιση ενεργών μέρων στην αγορά εργασίας για τους μακροχρόνια ανέργους, λαμβάνοντας υπόψη το κριτήριο αναφοράς του 25% όσον αφορά το ποσοστό συμμετοχής έως το 2010. Η ενεργοποίηση πρέπει να λαμβάνει τη μορφή κατάρτισης, επανακατάρτισης, πρακτικής άσκησης στην εργασία, θέσης εργασίας ή άλλου μέτρου απασχολησιμότητας, σε συνδυασμό, αν χρειαστεί, με συνεχή βοήθεια στην αναζήτηση εργασίας. Η διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση για όσους αναζητούν εργασία, η πρόληψη της ανεργίας και η διασφάλιση ότι τα άτομα που καθίστανται άνεργα διατηρούν στενή σχέση με την αγορά εργασίας και παραμένουν απασχολήσιμα αποτελούν ουσιαστικά στοιχεία για την αύξηση της συμμετοχής στην απασχόληση και την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού. Η τακτική αυτή είναι επίσης σύμφωνη με την προσέγγιση του συνδυασμού ευελιξίας με ασφάλεια στην απασχόληση. Η επίτευξη των στόχων αυτών απαιτεί την άρση των φραγμών εισόδου στην αγορά εργασίας με την παροχή βοήθειας κατά την πραγματική αναζήτηση εργασίας, τη διευκόλυνση της πρόσβασης στην κατάρτιση και σε άλλα ενεργά μέτρα της αγοράς εργασίας, την εξασφάλιση πρόσβασης σε προσιτές οικονομικά βασικές υπηρεσίες και την παροχή ελάχιστων πόρων σε όλους. Η προσέγγιση αυτή θα πρέπει να εξασφαλίζει συγχρόνως ότι η εργασία είναι οικονομικά συμφέρουσα για όλους τους εργαζόμενους, εξαλείφοντας συγχρόνως τις παγίδες της ανεργίας, της φτώχειας και της αεργίας. Έμφαση πρέπει να δοθεί ιδίως στην προώθηση της ένταξης μειονεκτούντων ατόμων, συμπεριλαμβανομένων των

ανειδίκευτων εργαζομένων, στην αγορά εργασίας, ιδίως με την επέκταση των κοινωνικών υπηρεσιών και της κοινωνικής οικονομίας, και στην ανάπτυξη νέων πηγών απασχόλησης ως ανταπόκριση σε συλλογικές ανάγκες. Ιδιαίτερα επιτακτική είναι η καταπολέμηση των διακρίσεων, η προώθηση της πρόσβασης στην απασχόληση ατόμων με αναπηρία και η ένταξη μεταναστών και μειονοτήτων.

Κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 19. Να δημιουργηθούν αγορές εργασίας χωρίς αποκλεισμούς, να ενισχυθεί η ελκυστικότητα της εργασίας και να καταστεί αυτή αποδοτική για όσους αναζητούν εργασία, συμπεριλαμβανομένων των μειονεκτούντων ατόμων και των άεργων με την εφαρμογή:

- ενεργών και προληπτικών μέτρων αγοράς εργασίας, όπως ο έγκαιρος προσδιορισμός των αναγκών, η βοήθεια στην αναζήτηση απασχόλησης, ο προσανατολισμός και η κατάρτιση στο πλαίσιο εξατομικευμένων σχεδίων δράσης, η παροχή των αναγκαίων κοινωνικών υπηρεσιών για την ένταξη στην αγορά εργασίας των πλέον αποκομμένων ατόμων και για τη συμβολή στην εξάλειψη της φτώχειας,
- με τη συνεχή προσαρμογή των κινήτρων και αντικινήτρων που προκύπτουν από τα συστήματα εισφορών/παροχών, συμπεριλαμβανομένων της διαχείρισης και της εξάρτησης των παροχών, καθώς και της σημαντικής μείωσης των υψηλών οριακών πραγματικών φορολογικών συντελεστών, ιδίως για όσους έχουν χαμηλό εισόδημα, εξασφαλίζοντας παράλληλα κατάλληλα επίπεδα κοινωνικής προστασίας,
- με την ανάπτυξη νέων πηγών απασχόλησης στον τομέα των υπηρεσιών για άτομα και επιχειρήσεις, ιδίως σε τοπικό επίπεδο.

Για να μπορέσουν περισσότερα άτομα να βρουν καλύτερη απασχόληση, χρειάζεται επίσης να ενισχυθεί η υποδομή της αγοράς εργασίας σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο ΕΕ, και μέσω του δικτύου EURES, ώστε να προβλεφθούν καλύτερα και να αντιμετωπιστούν ενδεχόμενες αναντιστοιχίες. Η διευκόλυνση της μετακίνησης από μια θέση εργασίας σε άλλη και της μετάβασης στην απασχόληση αποτελεί καθοριστική συνιστώσα της προσέγγισης της ευελιξίας με ασφάλεια στην απασχόληση και απαιτείται προώθηση των πολιτικών για την τόνωση της κινητικότητας και την καλύτερη αντιστοιχισμένη προσφορά και ζήτηση στην αγορά εργασίας. Όσοι αναζητούν θέση εργασίας στην ΕΕ πρέπει να μπορούν να έχουν πρόσβαση σε όλες τις κενές θέσεις εργασίας που δημοσιεύονται από τις υπηρεσίες απασχόλησης των κρατών μελών. Η κινητικότητα των εργαζομένων εντός της ΕΕ θα πρέπει να διασφαλιστεί πλήρως στο πλαίσιο των συνθηκών. Πρέπει επίσης να ληφθεί πλήρως υπόψη στις εθνικές αγορές εργασίας η πρόσθετη προσφορά εργατικού δυναμικού λόγω μετανάστευσης υπηκόων τρίτων χωρών.

Κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 20. Να βελτιωθεί η κάλυψη των αναγκών της αγοράς εργασίας με τη λήψη των ακόλουθων μέτρων:

- εκσυγχρονισμός και ενίσχυση των θεσμών της αγοράς εργασίας, ιδίως των υπηρεσιών απασχόλησης, αποβλέποντας επίσης σε μεγαλύτερη διαφάνεια των δυνατοτήτων απασχόλησης και κατάρτισης σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο
- άρση των εμποδίων για την κινητικότητα των εργαζομένων σε ολόκληρη την ΕΕ· στα πλαίσια των συνθηκών της ΕΕ
- καλύτερη πρόβλεψη των αναγκών σε δεξιότητες, των ελλείψεων και των σημείων συμφόρησης της αγοράς εργασίας,

2. Βελτίωση της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων και των επιχειρήσεων

Η Ευρώπη πρέπει να βελτιώσει την ικανότητά της να προβλέπει, να δημιουργεί και να απορροφά οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές. Αυτό απαιτεί ευνοϊκά για την απασχόληση στοιχεία κόστους εργασίας, σύγχρονους τρόπους οργάνωσης της εργασίας και εύρυθμη λειτουργία των αγορών εργασίας που να επιτρέπουν μεγαλύτερη ευελιξία συνδυασμένη με ασφάλεια απασχόλησης προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες εταιρειών και εργαζομένων. Αυτό πρέπει επίσης να συμβάλει στην πρόληψη του κατακερματισμού των αγορών εργασίας και στη μείωση της αδήλωτης εργασίας. Για να αντιμετωπιστούν με επιτυχία αυτές οι προκλήσεις, απαιτείται μια ολοκληρωμένη προσέγγιση τύπου ευελιξίας με ασφάλεια στην απασχόληση, που θα καλύπτει τις συμβατικές ρυθμίσεις, τη διά βίου μάθηση, τις ενεργές πολιτικές στην αγορά εργασίας και τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης (βλ. επίσης τις κατευθυντήριες γραμμές 18, 19, 23).

Σε μία όλο και περισσότερο παγκοσμιοποιημένη οικονομία, η οποία χαρακτηρίζεται από άνοιγμα των αγορών και τη συνεχή εισαγωγή νέων τεχνολογιών, επιχειρήσεις και εργαζόμενοι πρέπει, και έχουν τη δυνατότητα, να προσαρμοστούν. Ενώ η διαδικασία διαρθρωτικών αλλαγών έχει συνολικά ευεργετικές επιδράσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση, επιφέρει ωστόσο σοβαρές διαταραχές σε ορισμένες επιχειρήσεις και εργαζομένους. Οι επιχειρήσεις πρέπει να καταστούν περισσότερο ευέλικτες ώστε να ανταποκρίνονται στις αιφνίδιες αλλαγές της ζήτησης, να προσαρμόζονται σε νέες τεχνολογίες και να μπορούν να καινοτομούν διαρκώς για να παραμείνουν ανταγωνιστικές. Πρέπει επίσης να ανταποκρίνονται στην αυξανόμενη ζήτηση για ποιότητα της απασχόλησης η οποία σχετίζεται με τις προσωπικές προτιμήσεις των εργαζομένων και τις οικογενειακές αλλαγές, και πρέπει να αντιμετωπίζουν τη γήρανση του εργατικού δυναμικού και τη μείωση της πρόσληψης νέων εργαζομένων. Για τους εργαζομένους, ο επαγγελματικός βίος καθίσταται περισσότερο πολύπλοκος, δεδομένου ότι οι ρυθμοί εργασίας είναι πιο ποικίλοι και ακανόνιστοι και καθόλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής πρέπει να διαχειρίζονται με επιτυχία ολοένα και περισσότερες επαγγελματικές μεταβολές. Λαμβάνοντας υπόψη τις ταχέως μεταβαλλόμενες οικονομίες, οι εργαζόμενοι πρέπει να είναι προετοιμασμένοι να αναλάβουν τη δέσμευση μιας διά βίου μάθησης, και να τους παρέχονται οι δυνατότητες διά βίου μάθησης, έτσι ώστε να μπορούν να αντεπεξέρχονται στις απαιτήσεις των νέων μεθόδων εργασίας, συμπεριλαμβανομένης μιας καλύτερης αξιοποίησης των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας (ΤΠΕ), και σε αλλαγές στο εργασιακό καθεστώς τους με τους συνδεδεμένους κινδύνους προσωρινής μείωσης του εισοδήματός τους, τους οποίους θα μπορούν να αντιμετωπίζουν καλύτερα χάρη σε ένα κατάλληλα εκσυγχρονισμένο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης.

Κάθε κράτος μέλος πρέπει να καθορίζει τη δική του πορεία, με βάση τις κοινές αρχές που υιοθετήθηκαν από το Συμβούλιο. Η ευελιξία με ασφάλεια στην απασχόληση περιλαμβάνει τέσσερις βασικές συνιστώσες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη: ευέλικτες και αξιόπιστες συμβατικές ρυθμίσεις μέσω σύγχρονων εργατικών νομοθεσιών, συλλογικών συμβάσεων και μορφών οργάνωσης της εργασίας· σφαιρικές στρατηγικές διά βίου μάθησης για να εξασφαλίζεται η συνεχής προσαρμοστικότητα και απασχολησιμότητα των εργαζομένων, ιδίως των πιο ευάλωτων· αποτελεσματικές και ενεργητικές πολιτικές στην αγορά εργασίας που θα βοηθούν τους πολίτες να αντιμετωπίζουν τις ραγδαίες αλλαγές, θα συμβάλλουν στη μείωση της ανεργίας και στη διευκόλυνση της μετάβασης σε νέες θέσεις εργασίας και σύγχρονα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης που θα παρέχουν κατάλληλη στήριξη του εισοδήματος, θα ενθαρρύνουν την απασχόληση και θα διευκολύνουν την κινητικότητα στην

αγορά εργασίας (σε αυτά περιλαμβάνεται ένα ευρύ φάσμα διατάξεων που αφορούν την κοινωνική προστασία, τα επιδόματα ανεργίας, τις συντάξεις, την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, οι οποίες βοηθούν τους πολίτες να συνδυάζουν την εργασία με τις ιδιωτικές και οικογενειακές τους υποχρεώσεις, όπως η παιδική φροντίδα). Απαιτείται επίσης γεωγραφική κινητικότητα για ευρύτερη πρόσβαση σε δυνατότητες απασχόλησης ακόμη και σε ολόκληρη την ΕΕ

Κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 21. Να προωθηθεί η ευελιξία σε συνδυασμό με την ασφάλεια της απασχόλησης και να μειωθεί ο κατακερματισμός της αγοράς εργασίας, λαμβανομένου δεόντως υπόψη του ρόλου των κοινωνικών εταίρων, με τη λήψη των ακόλουθων μέτρων:

- προσαρμογή της νομοθεσίας για την απασχόληση, επανεξετάζοντας, εφόσον απαιτείται, τις διάφορες συμβατικές εργασιακές ρυθμίσεις και τις ρυθμίσεις για τα ωράρια εργασίας,
- αντιμετώπιση του προβλήματος της αδήλωτης εργασίας,
- καλύτερη πρόβλεψη και θετική διαχείριση των αλλαγών, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών αναδιαρθρώσεων, ιδίως των αλλαγών που συνδέονται με το άνοιγμα των εμπορικών συναλλαγών, έτσι ώστε να ελαχιστοποιηθεί το κοινωνικό κόστος τους και να διευκολυνθεί η προσαρμογή,
- προώθηση και διάδοση καινοτόμων και προσαρμοσίμων μορφών οργάνωσης εργασίας, προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα και η παραγωγικότητα στην εργασία, συμπεριλαμβανομένης της υγείας και της ασφάλειας,
- στήριξη των αλλαγών στο εργασιακό καθεστώς, συμπεριλαμβανομένων της κατάρτισης, της αυτοαπασχόλησης, της σύστασης επιχειρήσεων και της γεωγραφικής κινητικότητας.

Βλέπε επίσης ολοκληρωμένη κατευθυντήρια γραμμή "Να ενισχυθεί η συνοχή μεταξύ των μακροοικονομικών και των διαρθρωτικών πολιτικών και των πολιτικών απασχόλησης" (αριθ. 5).

Για τη μεγιστοποίηση της δημιουργίας θέσεων εργασίας, τη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας και τη συμβολή στο γενικό οικονομικό πλαίσιο, η σφαιρική εξέλιξη των μισθών πρέπει να συμβαδίζει με την ανάπτυξη της παραγωγικότητας καθ' όλη τη διάρκεια του οικονομικού κύκλου και να αντανακλά την κατάσταση στην αγορά εργασίας. Θα πρέπει επίσης να περιοριστούν οι μισθολογικές διαφορές λόγω φύλου. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στο χαμηλό επίπεδο των μισθών σε επαγγέλματα και τομείς που τείνουν να κυριαρχούνται από γυναίκες και στους λόγους που οδηγούν σε χαμηλότερες αποδοχές σε επαγγέλματα και τομείς στους οποίους οι γυναίκες αποκτούν εντονότερη παρουσία. Μπορεί επίσης να χρειαστεί να καταβληθούν προσπάθειες για να μειωθεί το μη μισθολογικό κόστος εργασίας και να επανεξεταστεί η φορολογική επιβάρυνση προκειμένου να τονωθεί η δημιουργία θέσεων εργασίας, ιδίως για χαμηλόμισθες θέσεις εργασίας.

Κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 22. Να εξασφαλιστεί ότι η εξέλιξη του κόστους της εργασίας και οι μηχανισμοί καθορισμού των μισθών ευνοούν την απασχόληση:

- ενθαρρύνοντας τους κοινωνικούς εταίρους στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους να καθορίσουν το ορθό πλαίσιο για συστήματα μισθολογικών διαπραγματεύσεων, με τρόπο που να αντανακλώνται οι προκλήσεις στους τομείς της παραγωγικότητας και της αγοράς εργασίας σε όλα τα σχετικά επίπεδα και να αποφεύγονται οι μισθολογικές διαφορές λόγω φύλου,

- με την επανεξέταση των επιπτώσεων του μη μισθολογικού κόστους εργασίας στην απασχόληση και, εφόσον κρίνεται σκόπιμο, την προσαρμογή της διάρθρωσης και του επιπέδου του, προκειμένου ιδίως να μειωθεί η φορολογική επιβάρυνση για τους χαμηλόμισθους.

Βλέπε επίσης ολοκληρωμένη κατευθυντήρια γραμμή "Να εξασφαλιστεί ότι οι μισθολογικές εξελίξεις συμβάλλουν στη μακροοικονομική σταθερότητα και την οικονομική ανάπτυξη" (αριθ. 4).

3. Αύξηση των επενδύσεων σε ανθρώπινο κεφάλαιο με τη βελτίωση της εκπαίδευσης και των δεξιοτήτων

Η Ευρώπη είναι απαραίτητο να επενδύσει περισσότερο σε ανθρώπινο κεφάλαιο. Ένας πολύ μεγάλος αριθμός ατόμων δεν καταφέρνει να εισέλθει, να προοδεύσει ή να παραμείνει στην αγορά εργασίας λόγω έλλειψης ή αναντιστοιχίας δεξιοτήτων. Για να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση για άνδρες και γυναίκες όλων των ηλικιών, να αυξηθούν τα επίπεδα παραγωγικότητας, η καινοτομία και η ποιότητα της απασχόλησης, η ΕΕ χρειάζεται υψηλότερες και αποτελεσματικότερες επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο και στη δια βίου μάθηση σύμφωνα με την αρχή της ευελιξίας με ασφάλεια στην απασχόληση προς όφελος των ατόμων, των επιχειρήσεων, της οικονομίας και της κοινωνίας.

Οι οικονομίες που βασίζονται στη γνώση και στις υπηρεσίες απαιτούν διαφορετικές δεξιότητες από εκείνες των παραδοσιακών βιομηχανιών. Επιπλέον, οι δεξιότητες χρειάζονται διαρκώς ανανέωση ενόψει των τεχνολογικών αλλαγών και της καινοτομίας. Οι εργαζόμενοι για να παραμείνουν και να προοδεύσουν στην εργασία τους και να είναι προετοιμασμένοι για τις εξελισσόμενες και μεταβαλλόμενες αγορές εργασίας, πρέπει να προσθέτουν και να ανανεώνουν τακτικά δεξιότητες. Η παραγωγικότητα των επιχειρήσεων εξαρτάται από τη σύσταση και τη διατήρηση ενός εργατικού δυναμικού που μπορεί να προσαρμόζεται σε αλλαγές. Οι κυβερνήσεις πρέπει να διασφαλίσουν ότι θα βελτιώνεται το εκπαιδευτικό επίπεδο και ότι οι νέοι θα αποκτούν τα απαιτούμενα βασικά προσόντα, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για τη Νεολαία. Η ΕΕ θα πρέπει να θέσει ως στόχο το ποσοστό των νέων που εγκαταλείπουν πρόωρα τη σχολική εκπαίδευση να μην ξεπερνά το 10%, ενώ το 85 % τουλάχιστον των ατόμων ηλικίας 22 ετών πρέπει να έχει ολοκληρώσει την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση μέχρι το 2010. Οι πολιτικές θα πρέπει επίσης να αποσκοπούν στην αύξηση του μέσου επιπέδου συμμετοχής στη διά βίου μάθηση στην ΕΕ σε τουλάχιστον 12,5 % του ενεργού ενήλικου πληθυσμού (ηλικιακή ομάδα 25-64). Όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να κινητοποιηθούν για την ανάπτυξη και την ενίσχυση μιας πραγματικής νοοτροπίας διά βίου μάθησης από την πιο νεαρή ηλικία. Προκειμένου να επιτευχθεί μία ουσιαστική αύξηση των δημοσίων και ιδιωτικών κατά κεφαλή επενδύσεων σε ανθρώπινο δυναμικό και να εξασφαλιστεί η ποιότητα και η αποτελεσματικότητα αυτών των επενδύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί δίκαιος και διαφανής επιμερισμός κόστους και αρμοδιοτήτων μεταξύ των φορέων και να βελτιωθεί η βάση τεκμηρίωσης στην οποία πρέπει να στηρίζονται οι πολιτικές εκπαίδευσης και κατάρτισης. Τα κράτη μέλη πρέπει να αξιοποιήσουν καλύτερα τις δυνατότητες των διαρθρωτικών ταμείων και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων για την πραγματοποίηση επενδύσεων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση. Για την επίτευξη των στόχων αυτών, τα κράτη μέλη πρέπει να θέτουν σε εφαρμογή συνεκτικές και συγκροτημένες στρατηγικές δια βίου μάθησης για τις οποίες έχουν δεσμευτεί.

Κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 23. Να αυξηθούν και να βελτιωθούν οι επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο με τη λήψη των ακόλουθων μέτρων

- πολιτικές και δράσεις εκπαίδευσης και κατάρτισης χωρίς αποκλεισμούς προκειμένου να διευκολυνθεί σημαντικά η πρόσβαση στην αρχική επαγγελματική εκπαίδευση, στη δευτεροβάθμια και την τριτοβάθμια εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένης της μαθητείας και της επιχειρηματικής κατάρτισης,
- σημαντική μείωση του αριθμού των νέων που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο,
- αποτελεσματικές στρατηγικές διά βίου μάθησης, ανοικτές σε όλους σε σχολεία, επιχειρήσεις, δημόσιες αρχές και νοικοκυριά, σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές συμφωνίες, συμπεριλαμβανομένων και των κατάλληλων κινήτρων και μηχανισμών επιμερισμού του κόστους, με προοπτική την αύξηση της συμμετοχής στη συνεχή κατάρτιση και στην κατάρτιση στο χώρο εργασίας καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής, ιδίως για τους ανειδίκευτους και τους μεγαλύτερους στην ηλικία εργαζόμενους.

Βλέπε επίσης ολοκληρωμένη κατευθυντήρια γραμμή "Να αυξηθούν και να βελτιωθούν οι επενδύσεις στον τομέα της E & A ιδίως μέσω ιδιωτικών επιχειρήσεων" (αριθ. 7).

Ο καθορισμός φιλόδοξων στόχων και η αύξηση του επιπέδου των επενδύσεων από όλους τους φορείς δεν αρκούν. Για να διασφαλιστεί ότι η προσφορά θα καλύπτει στην πράξη τη ζήτηση, πρέπει τα συστήματα της διά βίου μάθησης να είναι οικονομικώς προσιτά, προσβάσιμα και ικανά να προσαρμόζονται στις μεταβαλλόμενες ανάγκες. Η προσαρμογή και η ανάπτυξη του δυναμικού των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι απαραίτητες για την καλύτερη σύνδεσή τους με την αγορά εργασίας, την ικανότητά τους να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της οικονομίας και της κοινωνίας που στηρίζονται στη γνώση, και την βελτίωση της αποτελεσματικότητάς και της δικαιοσύνης τους. Οι ΤΠΕ μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη βελτίωση της πρόσβασης στη μάθηση και την καλύτερη προσαρμογή στις ανάγκες εργοδοτών και εργαζομένων. Απαιτείται επίσης μεγαλύτερη κινητικότητα τόσο για επαγγελματικούς όσο και για εκπαιδευτικούς σκοπούς, για ευρύτερη πρόσβαση σε δυνατότητες απασχόλησης σε ολόκληρη την ΕΕ. Τα εναπομείναντα εμπόδια στην κινητικότητα στην ευρωπαϊκή αγορά εργασίας πρέπει να αρθούν, ιδίως αυτά που συνδέονται με την αναγνώριση, τη διαφάνεια και τη χρήση των προσόντων και των μαθησιακών αποτελεσμάτων, ιδίως μέσω της εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων. Θα είναι σημαντικό να γίνει χρήση των συμφωνηθέντων ευρωπαϊκών μέσων και αναφορών για τη στήριξη των μεταρρυθμίσεων των εθνικών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, όπως προβλέπεται από το πρόγραμμα εργασιών "Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2010".

Κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 24. Να προσαρμοστούν τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης στις νέες απαιτήσεις ως προς τις δεξιότητες με τη λήψη των ακόλουθων μέτρων:

- βελτίωση και διασφάλιση της ελκυστικότητας, του ανοίγματος και του ποιοτικού επιπέδου της εκπαίδευσης και κατάρτισης, διεύρυνση της προσφοράς ευκαιριών εκπαίδευσης και κατάρτισης και εξασφάλιση ευέλικτων μεθόδων μάθησης, καθώς και διεύρυνση των δυνατοτήτων κινητικότητας σπουδαστών και μαθητευόμενων,
- διευκόλυνση και διαφοροποίηση της πρόσβασης για όλους στην εκπαίδευση και κατάρτιση και στη γνώση μέσω της οργάνωσης του χρόνου εργασίας, των υπηρεσιών οικογενειακής

στήριξης, του επαγγελματικού προσανατολισμού και, εφόσον ενδείκνυται, των νέων μορφών επιμερισμού του κόστους,

- ανταπόκριση σε νέες ανάγκες απασχόλησης, βασικές ικανότητες και μελλοντικές απαιτήσεις ως προς τις δεξιότητες, με τη βελτίωση του προσδιορισμού και της διαφάνειας των προσόντων, της αποτελεσματικής τους αναγνώρισης και της επικύρωσης της άτυπης και ανεπίσημης μάθησης.